Cutezătorii

3

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 18 IANUARIE
1968 • ANUL II

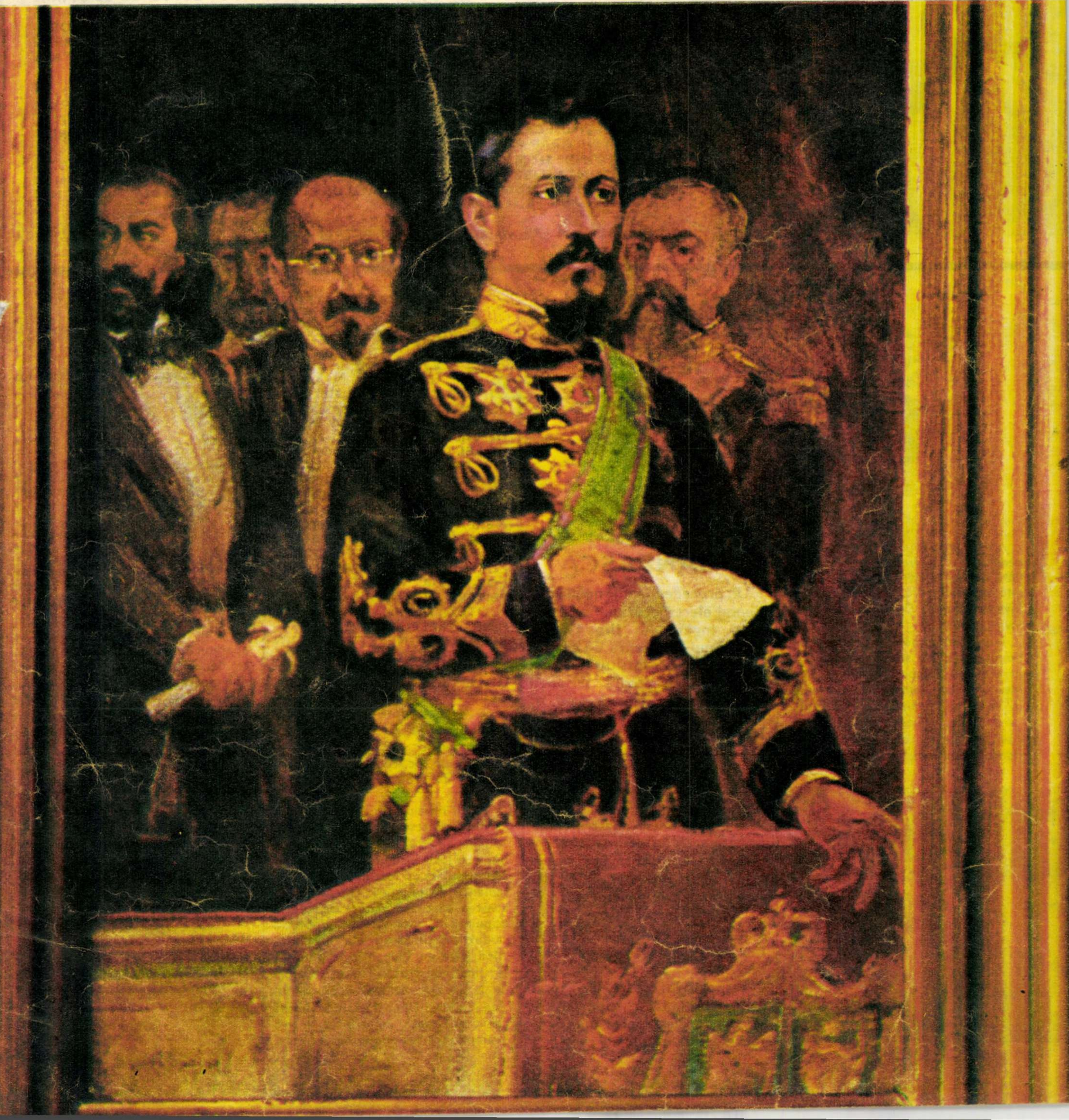

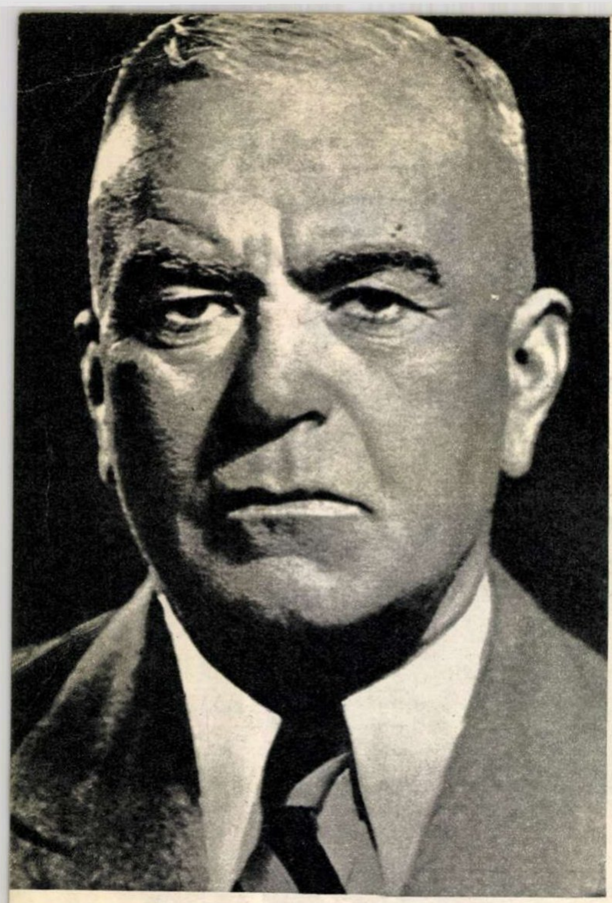

UN EMINENT FIU AL POPORULUI

Luna aceasta s-au împlinit zece ani de la moartea unui mare fiu al poporului român, doctorul Petru Groza.

Deținînd funcții de înaltă răspundere, mai întîi ca președinte al primului guvern democrat din istoria țării noastre (ales la 6 martie 1945), apoi al Prezidiului Marii Adunări Naționale, doctorul Petru Groza, eminent om de stat, a dat dovadă de un înalt și fierbinte patriotism. El a militat pentru afirmarea continuă a patriei noastre pe arena internațională, pentru promovarea unor relații bazate pe egalitate și respect reciproc între state, pentru coexistență pașnică, prosperitate și progres.

- **«PARTIDUL COMUNIST ROMÂN, RIDICÎND STEAGUL LUPTEI DE ELIBERARE DE SUB EXPLOATARE, A ȘTIUT SĂ ADUNE SUB STEAGUL LUI, ALĂTURI DE MIȘCAREA MUNCITOREASCĂ, TOATE MIȘCĂRILE ȚĂRĂNEȘTI CARE AU URMAT SÎNGEROSULUI AN 1907... AVEM MEREU, NOI, CEI MAI VÎRSTNICI, IMAGINEA VIE A ÎNTREGII EPOPEI A LUPTEI CONDUSE DE PARTIDUL CLASEI MUNCITOARE PENTRU DREPTATE SOCIALĂ ȘI O VIAȚĂ MAI BUNĂ».**

- **«STATUL NOSTRU DEMOCRAT-POPULAR, ÎN CARE PUTEREA APARȚINE CELOR CE MUNCESC DE LA ORAȘE ȘI SATE, A DESCĂTUȘAT TOATE FORȚELE CREATOARE, ENERGIA NESECATĂ A POPORULUI MUNCITOR, DÎND ASTFEL VIAȚĂ MARILOR REALIZĂRI DE CARE PE DREPT CUVÎNT PUTEM FI MÎNDRI.**

  LUPTÎND ȘI MUNCIND CU ENTUZIASMUL CLOCOTITOR PE CARE ÎL DAU CONȘTIINȚA LIBERTĂȚII, CONȘTIINȚA CĂ SÎNT STĂPÎNI PE ROADELE MUNCII LOR, OAMENII MUNCII TRANSFORMĂ ZI DE ZI FAȚA ȚĂRII, CARE DEVINE TOT MAI BOGATĂ, MAI FRUMOASĂ».

(*Din articolele și cuvîntările doctorului* PETRU GROZA)

OGLINDA SĂPTĂMÎNII

Aceste mașini uriașe pe care le vedeți în fotografia de jos pornesc din țara noastră și pot fi întîlnite pe multe drumuri europene, în Elveția, Franța, Cehoslovacia, Iugoslavia și Suedia.

Transportînd mărfuri pe piețele internaționale, ele sînt adevărate mesagere ale colaborării între state. Mercur, zeul comerțului, poate să le invidieze. Echipate cu tot utilajul modern, aceste adevărate depozite pe pneuri, își îndeplinesc misiunea chiar mai bine decît el!

INVENȚIE ROMÂNEASCĂ

Un procedeu tehnic nou în domeniul electroeroziunii se datorează inginerului **Ilie Isarie**, doctorand la catedra de tehnologie mecanică a Institutului politehnic din Timișoara. Dispozitivul creat pe această bază își găsește aplicare în industria constructoare de mașini și aduce îmbunătățiri procesului de prelucrare cu ajutorul energiei electrice a unor metale cu rezistență mecanică mare. Această realizare a tehnicii noastre, confirmată și de către Institutul Internațional de Brevete de la Haga, a fost brevetată în Franța și a primit aviz de brevetare în 11 țări, printre care: S.U.A., Anglia, Japonia, R.F. a Germaniei, Italia, Cehoslovacia și Spania.

Dispozitivul poate fi adaptat la aproape toate tipurile de mașini de electroeroziune existente astăzi în lume.

SPECIAL PENTRU REVISTA «CUTEZĂTORII»

Copiii Angolei

ÎNTRE CONGO ȘI AFRICA DE SUD-VEST, DE-A LUNGUL COASTEI ATLANTICULUI SE ÎNTINDE VASTUL TERITORIU AL ANGOLEI, AFLAT SUB DOMINAȚIA COLONIALĂ PORTUGHEZĂ. AMPLOAREA ACȚIUNILOR DESFĂȘURATE DE FORMAȚIILE DE PARTIZANI PENTRU OBȚINEREA INDEPENDENȚEI NAȚIONALE A CRESCUT DE LA AN LA AN. DESPRE LUPTA TINERETULUI ÎMPOTRIVA COTROPITORILOR, NE-A VORBIT, SPECIAL PENTRU CITITORII REVISTEI «CUTEZĂTORII», DANIEL CHIPENDA», **RESPONSABIL CU PROBLEMELE TINERETULUI DIN CONDUCEREA MIȘCĂRII POPULARE PENTRU ELIBERAREA ANGOLEI (MPLA), CARE S-A AFLAT RECENT LA BUCUREȘTI.**

— A duce lupta împotriva dușmanului într-o țară ca Angola, cu o suprafață cît a Franței, Spaniei și Italiei la un loc, constituie un lucru extrem de greu pentru luptătorii noștri.

Copiii ne ajută în toate împrejurările. Amintesc mai întîi că în toate zonele eliberate de partizani, și unde a fost instaurată administrației populară au fost înființate detașamente de pionieri. Unele dintre acestea participă alături de miliția populară la paza satelor împotriva raidurilor tîlhărești ale invadatorilor; alte detașamente de pionieri sprijină construcția unor localuri de școli, aprovizionarea ori acțiunile sanitare. Uneori copiii săvîrșesc adevărate fapte de eroism. Într-o vreme, gara Kijipoque se transformase într-o bază portugheză de necucerit. Întregul nostru tranzit din această zonă era paralizat. De mai multe ori am încercat să luăm cu asalt gara, însă colonialiștii se apărau cu îndîrjire. În cele din urmă am decis să folosim sprijinul pe care ni-l ofereau niște pionieri. Doi copii, avînd la ei grenade, au izbutit să se strecoare prin canal pînă în gară. Acolo au detonat grenadele și au distrus principalul cuib de mitralieră. Acesta a fost și semnalul de atac. Imediat a intrat în acțiune detașamentul partizanilor care, printr-o luptă corp la corp cu soldații și ofițerii portughezi, i-a învins, făcînd mulți prizonieri. Astfel a fost eliberată gara.

Aș vrea să folosesc prilejul ce mi se oferă de revista «Cutezătorii», de a transmite pionierilor și școlarilor din România un cald salut prietenesc; sînt sigur că ei urmăresc cu simpatie lupta noastră nobilă pentru independența națională, pentru un viitor mai bun.

Convorbire realizată de C. ROMAN

La săniuș
Foto: Gr. PREPELIȚĂ

Important!

ÎNVĂȚĂTORI ȘI PROFESORI, COMANDANȚI DE PIONIERI! ÎN CURÎND APARE NR. 1 AL REVISTEI «EDUCAȚIA PIONIEREASCĂ». LUNAR, ÎN PAGINILE REVISTEI VOR FI TRATATE CELE MAI VARIATE ASPECTE ALE ACTIVITĂȚII EXTRAȘCOLARE, PIONIEREȘTI. ABONAMENTELE SE FAC LA OFICIILE P.T.T.R. ȘI FACTORII POȘTALI. ABONAMENTUL PE 3 LUNI — 9 LEI; PE 6 LUNI — 18 LEI; PE UN AN — 36 DE LEI.

Uff... gheața!
Foto: I. OSMULIKEVICI

TELEFOTO Cutezătorii

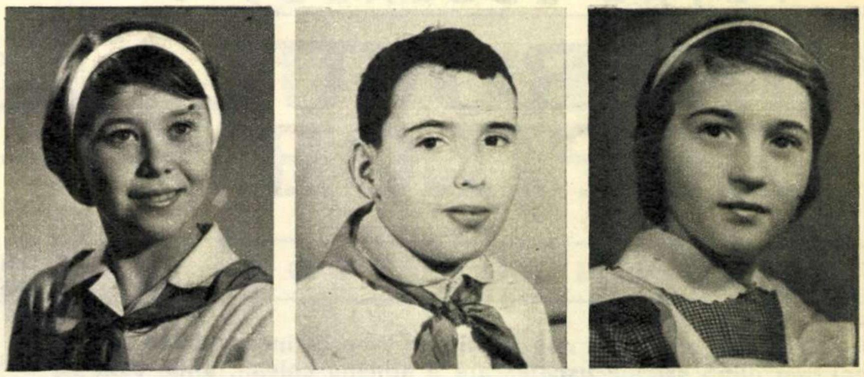
La ora cînd doream să pornim după fotografiile acestor pionieri fruntași, afară se dezlănțuise un viscol cumplit. Cum să ajungem în școli? Iată că Telefoto — Cutezătorii ne-a scos din impas. Ne-a transmis imaginile elevilor MICULIȚA DELIA, clasa a V-a, Școala generală nr. 8, PĂUNESCU FELIX, clasa a VII-a, Școala generală nr. 1, BUGARIU MARIA, clasa a V-a, Școala generală nr. 14, toți pionieri fruntași din orașul ARAD, prieteni ai revistei noastre. A știut aparatul nostru ce alege!

***

«Noapte de iarnă»
HOȚA ELENA, *clasa a VI-a, Școala generală nr. 12, Tg. Mureș.*

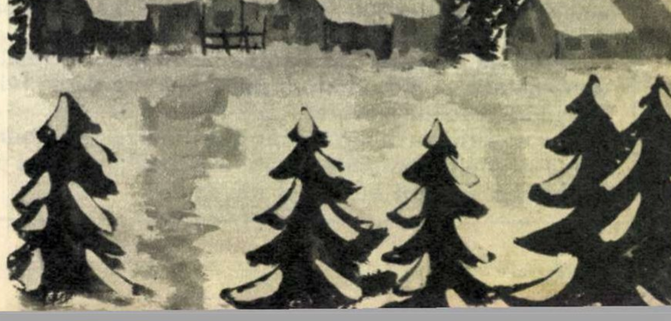

Octav Pancu-Iași vă întreabă:

Voi N-aveți nic

De obicei mi se întîmplă astfel: mă urmărește ceea ce se numește o «temă», o problemă despre existența căreia știu, ca să zic așa, «în principiu» (de pildă: știu că destui elevi reduc la frecventarea cinematografului, întreaga gamă de posibilități pe care le au la dispoziție pentru a-și forma cultura artistică) și plecînd de la această idee încep să strîng materialul necesar unei anchete, adică întreb pe unii și pe alții, le cer părerea în chestiunea respectivă și, în sfîrșit, mă hotărăsc să public rezultatele unui atare nemijlocit sondaj în opinia publică școlărească, supunîndu-le, prin revistă, dezbaterii mai largi a cititorilor.

Pagina de față este prima care nu s-a născut astfel. Întrebarea din titlu: «Voi n-aveți nici o vină, fetelor?» mi-a apărut nu ca o premisă pentru o anchetă ce urma s-o întreprind, ci ca o concluzie firească, mi se pare mie, la un șir de fapte ce s-au adunat singure și care, o dată strînse la un loc, prin înrudirea dintre ele și prin volumul ce-l alcătuiau, mi-au permis să le socotesc tot atîtea fișe de anchetă.

Le fac unora loc aici, într-o ordine care nu presupune nici un fel de erarhizare, aceasta lăsînd-o pe seama cititorului.

● O scrisoare din Suceava ne relatează: «În clasa noastră (a VIII-a a unei școli generale din oraș, n.n.) adeseori, în recreații, se forma cîte un grup de băieți gata să ofere un spectacol distractiv colegelor. Acestea se așezau pe băncile de lîngă gard, una lîngă alta, ca la teatrul de vară, și cu toate că nu li se înmîna un program tipărit, știau dinainte ce vor vedea și cine vor fi interpreții, fapt pentru care, de cum își ocupau locurile, nerăbdătoare, începeau să aplaude, să bată din picioare și să strige ca spectacolul să înceapă mai repede. Și li se făcea pe plac. Într-o zi rolul grupului de «artiști» era să prindă pe cîte un băiețel din clasa întîia, să-i înfunde șapca ori căciula peste ochi și să-i facă mustăți și barbă cu creion chimic sau cu cerneală. «Sala» rîdea de se prăpădea. În altă zi, toți cei care treceau prin fața băncilor ocupate de spectatoare primeau din partea «actorilor», după cum se stabilise în prealabil, fie două palme și un ghiont, fie două ghionturi și o «subțirică», fie... «Sala» era în culmea entuziasmului. «Spectacolele» acestea au făcut o lungă serie, pînă cînd, aflînd despre ele, conducerea școlii a chemat și a tras la răspundere pe vinovați. Adică pe cei care alcătuiau grupul «acto-

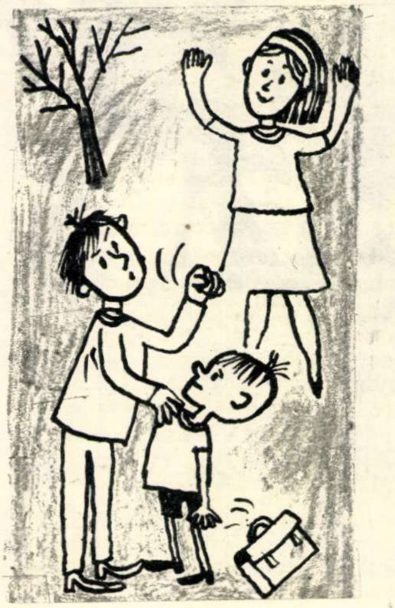

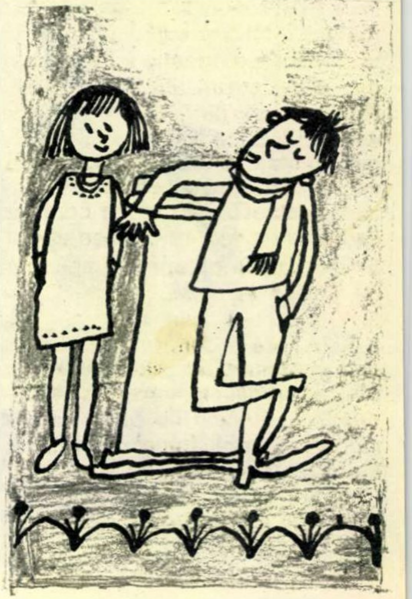

PETRE LUSCALOV

OSTROVUL LUPILOR

ROMAN FOILETON

— Babușcă! strigă din nou Scatiul în timp ce înota, făcînd un ocol larg după sălciile uscate care îi ațineau calea... unde ești Babușcă?!

— Aici... Aici... Scatiule, auzi el, în sfîrșit, glasul lui Babușcă și în clipa următoare îl zări pe acesta, înotînd parcă în gol în mijlocul mlaștinei. Babușcă «eșuase» pe un banc de mîl, abia acoperit cu apă și deși continua să înoate, devenise de fapt prizonierul mlaștinei.

Scatiul porni spre el ca o săgeată, lăsînd în urma lui o dîră prelungă de bășici clocotitoare.

— Nu te apropia, Scatiule! strigă Babușcă, continuînd să înoate în apa tulbure și vîscoasă. Înapoi! M-auzi? Înapoi!

Dar Scatiul nu îl ascultă. Ajuns la cîțiva pași de el, o coti brusc și începu să se învîrtă în jurul lui Babușcă în cercuri din ce în ce mai mici. Deodată el simți gheara rece și vîscoasă a mîlului înhățîndu-l de picior, și sări fulgerător într-o parte. Scăpase.

În schimb Babușcă părea pierdut. Scatiul îl vedea cum obosește și gîfîie din ce în ce mai greu, zbătîndu-se în coca neagră și vîscoasă a mîlului. Cu răbdare, mlaștina îl aștepta să obosească — ca să-l înghită apoi dintr-o singură sorbitură.

Deodată, în aerul încremenit al mlaștinei, răsună un zumzet rece, metalic, și în curînd un punct mic verde se ivi, departe, sus, deasupra sălciilor uscate. Apoi, în timp ce punctul creștea văzînd cu ochii, pădurea moartă începu să vibreze. O bolboroseală ciudată surdă se înălța din pîntecul gol al sălciilor, fîlfîind printre crengile uscate ca un stol de lilieci nevăzuți.

• OSTROVUL LUPILOR • 66

— Nu te lăsa Babușcă! strigă Scatiul cu ochii ațintiți spre uriașa insectă de metal care acum zbura huruind asurzitor deasupra pădurii. Vine nenea Panait... Vine spre noi... Privește... Elicopterul... Vine elicopterul!

Într-adevăr, gigantica libelulă verde, pe care o cunoaștem, se apropia cu repeziciune, învăluită într-un nor de fulgere argintii.

— Aici sîntem! Aici... strigau cei doi băieți biciuind apa cu mîinile și cu picioarele. Aici... Aici, nene Panait... Aici!

Cu un vuiet asurzitor, care păru să cutremure din rădăcini sălciile uscate risipite prin mlaștină, elicopterul trecu pe deasupra bălților, acoperindu-i o clipă, cu umbra lui de cerneală și apoi se îndepărtă prinzînd înălțime.

— Nu ne-a auzit... gemu Scatiul, înotînd deznădăjduit în jurul lui Babușcă.

Ajuns deasupra șuvoiului, pilotul privi în jos prin geamul de plexiglas al carlingii și tresări — zărise o barcă pe jumătate scufundată în apă.

— Dar bine, — gîndi el, cu glas tare, în timp ce apăsa pe maneta de comandă, coborînd spre păpurișuri — asta e barca Scatiului și a lui Babușcă.

Elicopterul cobora.

— Uite! Ne caută! urlă de bucurie Scatiul. A văzut barca... Ține-te bine Babușcă! Vine nenea Panait! Vine!

Și într-adevăr, de data aceasta, Panait îi zărise pe băieți. Uriașa libelulă verde cobora lin și pieziș spre ei, din înălțimi. Băieții zăreau acum capul pilotului, în casca lui de piele neagră cu căștile radio pe urechi, ușor aplecat în carlingă spre ei. Într-un vîrtej amețitor de aer, elicopterul plutea deasupra bălților. Ușa carlingii se deschise, și Panait se aplecă înafară.

— Hei, Scatiule, strigă el cu putere ca să acopere vuietul motorului. Ce dracu faceți aici, băieți? adăugă el, azvîrlind în jos o scară de frînghie... Sus! Sus! draci împielițați ce sînteți!

Scatiul prinse scara de frînghie din zbor, și se agăță cu amîndouă mîinile de ea. Elicopterul făcu un salt, și-l smulse pur și simplu din apă, purtîndu-l ca pe un fulg spre Babușcă. Scatiul îi întinse mîna acestuia și peste cîteva clipe cei doi băieți se cățărau pe scara de frînghie spre elicopter, zburînd și legănîndu-se în văzduh, deasupra sălciilor uscate

o vină, fetelor?

rilor». Tuturor li s-a scăzut nota la purtare. De «spectatoare» nici n-a fost vorba. Aveau oare și ele vreo vină?».

● Recent, găsindu-mă cu treburi la o foarte centrală școală bucureșteană, mi s-a îngăduit sa asist la o oră de dirigenție care dezbătea niște cazuri de indisciplină. Printre altele dirigintele îi reproșa elevului S.B. că îl văzuse în Cișmigiu, fumînd. «Nu... cred că m-ați confundat...», încerca S.B. să scape basma curată. «Nu te-am confundat», i se replică, «te cunosc destul de bine și, în plus, erai împreună cu colega ta, D.M. Spune, D.M., ai trecut ieri prin Cișmigiu cu S.B.?» Fata a confirmat și discuția a continuat, S.B. «amintindu-și» pînă la urmă că fumase și recunoscînd (dincolo de primejdia pe care o reprezintă fumatul în genere, iar la această vîrstă în mod special) că îmbrăcat în uniformă, cu emblema școlii pe mînecă și cu... țigara în gură, era departe de a arăta ca un elev. La un moment dat însă, cînd S.B. discuta deschis despre faptul că se consideră vinovat, cineva din clasă strigă: «Numai tu ești vinovat? D.M. oare n-are nici o vină? Chiar nici o vină?»

● La stația de radio a unei școli craiovene am ascultat într-o recreație, în cadrul unui, hai să-i zic așa, buletin de știri locale, relatarea următoarei întîmplări: un elev din clasa a VII-a, înhăitîndu-se cu niște pierde vară mai vîrstnici ca el, a luat parte la spargerea unui chioșc de răcoritoare, de unde au fost sustrase mărfuri și bani. O parte din bani, o sumă destul de frumușică, i-a revenit și acelui elev. Și băiatul, ca să se «grozăvească» în fața fetelor (expresia aparține foarte tînărului crainic al stației de radio) a cumpărat mai multor colege sticluțe cu parfum, le-a dăruit gume de mestecat cu poze de artiști, pieptene și oglinjoare... De prisos să mai adaug că «banda» a fost prinsă, că astfel s-a dat și de urma elevului în discuție care a mărturisit în fața organelor de miliție totul, inclusiv modul în care și-a cheltuit banii. Nu știu ce pedeapsă a primit elevul pomenit pentru vina sa. Am plecat din Craiova înainte de a se hotărî ceva și nu m-am mai interesat. Emisiunea stației școlare de radio însă, ca purtătoare de cuvînt a opiniei publice pionierești, se încheia cu o întrebare adresată colegelor care au primit asemenea daruri fără să le intereseze cîtuși de puțin din ce bani au fost cumpărate. Și întrebarea suna — ați ghicit, desigur: «Voi n-aveți nici o vină, fetelor?»

Dacă spațiul mi-ar permite aș mai adăuga și alte întîmplări din aceeași familie, întîmplări care, fie că au ajuns ele la mine, prin scrisori adresate redacției revistei, fie că am ajuns eu la ele, în contactele pe care le am cu viața din școli, toate la un loc cer la sfîrșitul povestirii lor, deși consemnează fapte săvîrșite de băieți, o întrebare adresată fetelor: voi oare n-aveți nici o vină?

Am o rugăminte la voi, fetelor: să-mi răspundeți în număr cît mai mare la întrebarea aceasta. M-ar interesa mult să vă cunosc părerile. Revista «Cutezătorii» îmi îngăduie să vă promit că va publica opiniile voastre cu cea mai mare promptitudine.

* * *

Desene: **IOSIF TEODORESCU**

• OSTROVUL LUPILOR • 67

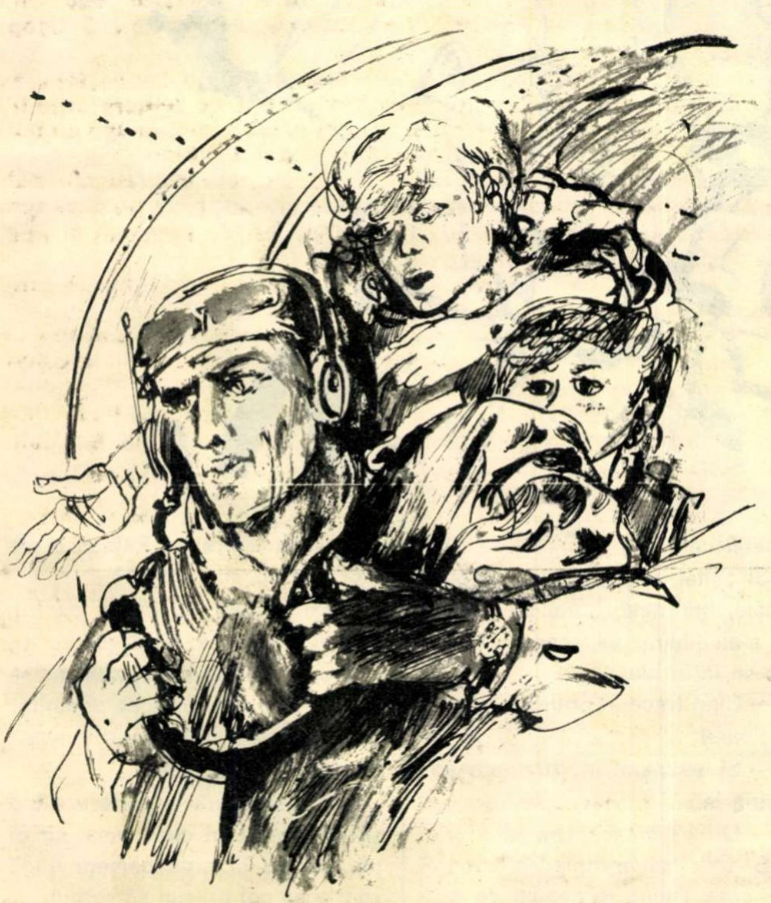

• OSTROVUL LUPILOR • 68

— Am văzut barca voastră scufundată în șuvoi, le spuse Panait, în timp ce Scatiul și Babușcă, murdari de mîl din cap pînă în picioare, săreau în carlingă... Ce s-a întîmplat, băieți?

Mlaștina și sălciile uscate rămîneau în urmă, prefăcîndu-se în mici pete cenușii ce se pierdeau încet, încet, în întinderea nesfîrșită de ape și păpurișuri. Elicopterul urca, în timp ce Scatiul îi povestea pe nerăsuflate lui Panait, despre cele întîmplate. Dintr-un colț al carlingii, Babușcă cu aerul lui somnoros, urmărea priveliștea uluitoare, ce se desfășura jur-împrejur. De aici,de sus, Dunărea părea un șarpe uriaș și strălucitor de aur, ce se încolăcea mereu, în umbra albăstruie a pădurilor, prăvălindu-se din cînd în cînd, în gigantice cascade de întuneric. Căzînd se sfărîma în mii și mii de cioburi de oglinzi ce licăreau ici-colo în adîncul pădurilor încremenite. Tăia cu scînteieri de brici lungi părți tremurătoare de lumină prin trestiișuri; și-apoi, sărea în fantastice explozii solare, din ghiol în ghiol, din pădure în pădure, împăienjenindu-se încet, încet, în negurile albe și vaporoase ale mării. Dunărea tălăzuia scăldînd în lumina ei tulbure și fosforescentă de mătase grea și verde, tot orizontul.

— La naiba! spuse Panait, cu mîna încleștată pe maneta de comandă, după ce ascultase tot ce-i povestise Scatiul. Aici e o treabă serioasă, băieți... Nu cumva vi s-a părut?

— Da de unde nene Panait! se apără cu îndîrjire Scatiul. Dacă o iei spre «Ostrovul lupilor» ai să-l vezi pe Profesor legat de pom... Și-apoi, iată barca, strigă Scatiul întinzînd brațul spre un punct mic roșu care înainta pe Dunăre, printre vapoare și șlepuri, lăsînd în urma lui o dîră subțire de spumă albă...

Zărind barca cu motor, Panait apăsă din nou maneta și cu un huruit scurt, elicopterul începu să coboare spre ea. Pe măsură ce Dunărea se apropia, băieții îl zăriră pe Bărbos manevrînd de zor volanul alb, de fildeș al bărcii și pe Vînător în picioare, cu pușca în mînă, urmărind cu neliniște elicopterul care venea glonț spre ei.

— Ei sînt... Ei sînt nene Panait, strigă Scatiul, ăla din dreapta este Bărbosul... îl vezi? Și cel din stînga Vînătorul.

Panait apăsă pe un buton și un beculeț roșu se aprinse. Apoi pilotul ridică un microfon și îl duse la gură:

— Alo baza, spuse el încet. Aici Y-ER 4... Aici Y-ER 4... Intră pe recepție...

(VA URMA)

TRECE MĂRIA SA CUZA VODĂ

Povestire de DUMITRU ALMAŞ

O dată cu zorile, asupra satului Păţeşti s-au năpustit vechilii şi argaţii de la curte cu poruncă straşnică să iasă toţi oamenii la muncă: unii la strîns nuielele, alţii la tocmirea gîrlei de la moară; unii la curăţatul tîrlei de oi şi alţii la dresul ocoalelor de vite.

— Nici un bărbat nu rămîne în sat, de la flăcăiandrii de 15—16 ani, pînă la moşnegii de şaptezeci. Toţi la lucru, la curte! Cine nu vine primeşte cincizeci, la butuc...

Cît era el de aspru, de hapsîn şi de aprig, boierul Dinu Ţifescu, poreclit Frigevacă, nu dăduse pînă acum asemenea poruncă amarnică.

— Ce să fie?... Ce să însemne asta?... se întrebau oamenii.

Desen: H. MAVRODIN

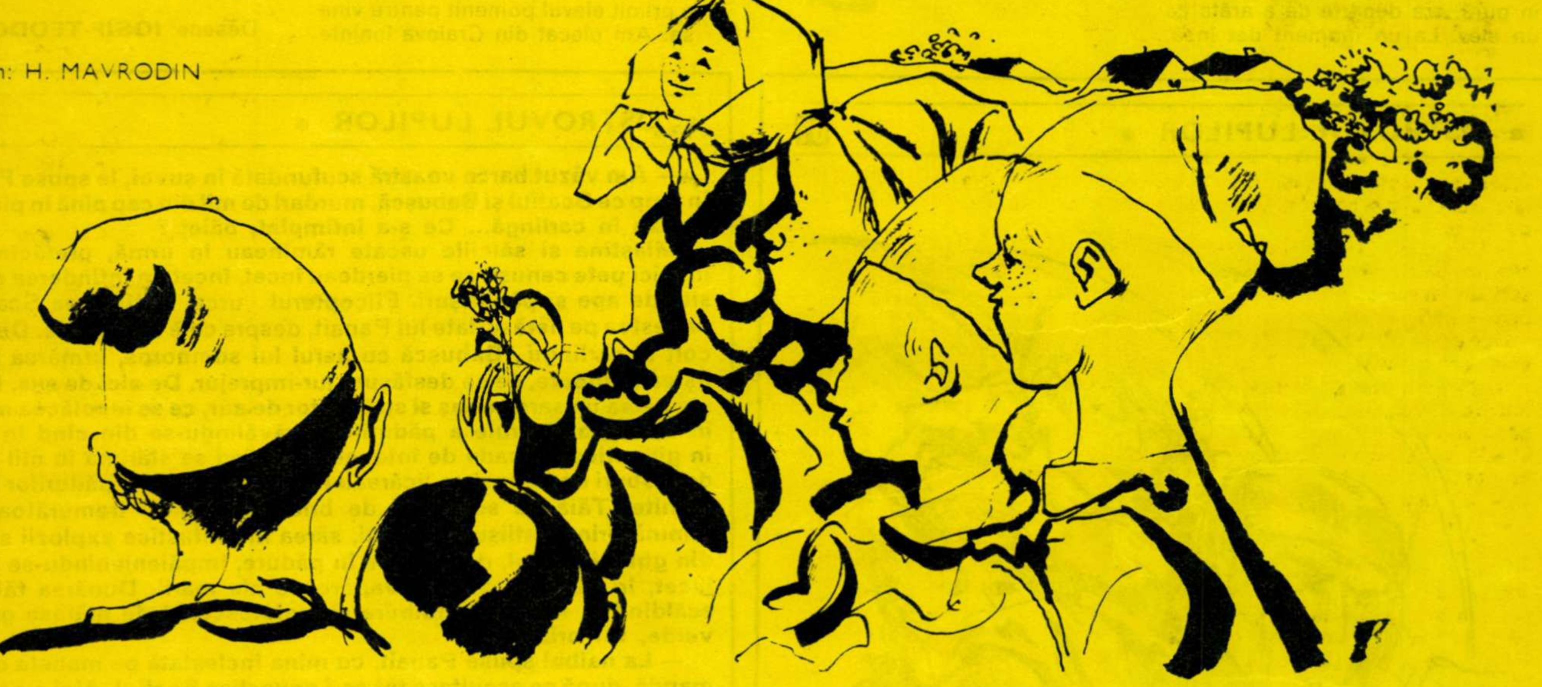

Răspunsul l-a găsit Mihalache Pleşa.

— Boierul a fost şi este încă potrivnic Unirii. Ştiţi doar că n-a vrut să mă lase să plec la Iaşi, la treburile divanului ad-hoc. Astăzi Cuza vodă trece pe la noi, în drum spre Bucureşti să se înscăuneze domn şi Frigevacă se teme ca nu cumva să-i ieşim întru întîmpinare cu alai de bucurie.

Din colţul ogrăzii, Mihăiţă Pleşa a auzit vorbirea oamenilor şi s-a întristat. Ştia cît a pătimit tată-su, Mihalache, din pricină că s-a arătat pentru Unire. Un gînd i-a fulgerat deodată prin minte.

Mihăiţă era un copilandru vioi, cu sprîncene negre, îmbinate, cu păr des, cu frunte înaltă, ca toţi din neamul Pleşa. Din ianuarie de cînd împlinise treisprezece ani, începuse să crească mai cu spor.

Acum pe uliţă tocmai trecea Rodica lui Paraschiv, o fetiţă bălaie cu ochii ca vioreaua. Ducea vaca la adăpat. Mihăiţă o călăuzi pînă la fîntînă şi-i destăinui gîndul său.

— Da, Mihăiţă! Eu îi strîng pe cei din vale; tu pe cei din deal.

— Ne-adunăm pe marginea drumului, de la fîntîna lui Cornea încoace.

— Aşa!... Să se ştie că-l iubim pe Cuza şi c-aista nu-i sat pustiu.

— Şi nici sat de robi nu-i.

În scurtă vreme în tot satul se stîrni un freamăt, o foşneală, o şoaptă, un treapăt de copilăret. Toţi, băieţi şi fete, cereau mamelor cămăşi curate. Toţi cătau obiele şi opinci să se încalţe. Toţi voiau flori sau basmale şi prosoape frumos cusute. În multe case mamele se burzuluiau. Multe se făceau foc cînd vedeau fetele rupînd muşcatele din fereastră.

Dar freamătul creştea peste tot în Păţeşti. Copiii ieşeau pe uliţe, împînzindu-se în lungul şoselei, de o parte şi de alta, aşa cum îşi închipuiau ei că-i bine şi frumos pentru primirea cuiva drag.

O vreme, femeile s-au uitat la copiii din prag, de pe prispă or din poartă. Şi parcă le creştea inima descoperind ce mulţi copii avea satul Păţeşti. Şi frumuşei, şi isteţi, bată-i norocul...

— Dacă află boierul, trimite slujitorii şi-i calcă-n picioare cu caii! s-au speriat unele mame.

— Să mergem şi noi cu ei, spuneau altele, că Păţeştii nu-i sat numai de copii.

Şi astfel, una cîte una, femeile, fetele, bătrînele, toate au coborît şi s-au înşirat pe şosea, sfătuindu-se între ele.

— Cînd trece, îi aruncăm flori la picioare!

— Şi spunem: «Întru mulţi ani, măria ta!»

— Ori «Trăiască Unirea!»

Soarele se apropia de amiază. Dinspre Tecuci o seamă de drumeţi călări veneau să dea de veste că diligenţa măriei sale va trece pe acolo prin vremea prînzului.

Mihăiţă Pleşa sta cu un buchet de muşcate în mînă şi se minuna de tot ce se petrecea în jur. La nici o nuntă, la nici o sărbătoare n-a văzut atîta mulţime.

Deodată, în zare, dinspre drumul Tecucilor s-au arătat călăreţi, în straie strălucitoare. Veneau în trap uşor, săltat, şi în urma lor se vedea trăsura domnească.

Priveau cu toţii uimiţi, cuprinşi de-o nespusă şi înaltă bucurie.

— Trăiască voievodul Unirii! au irupt glasurile ca un vulcan. Toţi strigau, fluturau basmale.

Ridicat în picioare, Cuza vodă mulţumea, făcînd semne cu mîna. Era vesel şi zîmbea cald, prieteneşte. Deodată pe chip i se încrustă o adîncă mirare. Făcu semn unui aghiotant să oprească trăsura. Privi încordat asupra mulţimii: numai copii şi femei. Care să fie pricina?

— Vă mulţumesc pentru primire! Vă mulţumesc mult, oameni buni. Dar vă întreb: satul Păţeşti n-are nici bărbaţi, nici flăcăi?

— Pe bărbaţi i-a trimis pe toţi boierul Frigevacă, la corvoadă.

Atunci a îndrăznit Mihăiţă şi Rodica să se apropie de domnitor şi să-i dea buchețelul de muşcate pe care-l pregătiseră.

— Aceste flori, a surîs vodă, o să le păstrez în casa mea, cît oi trăi, iar cu boierul, oameni buni, vom avea noi prilejul să vorbim cît de curînd.

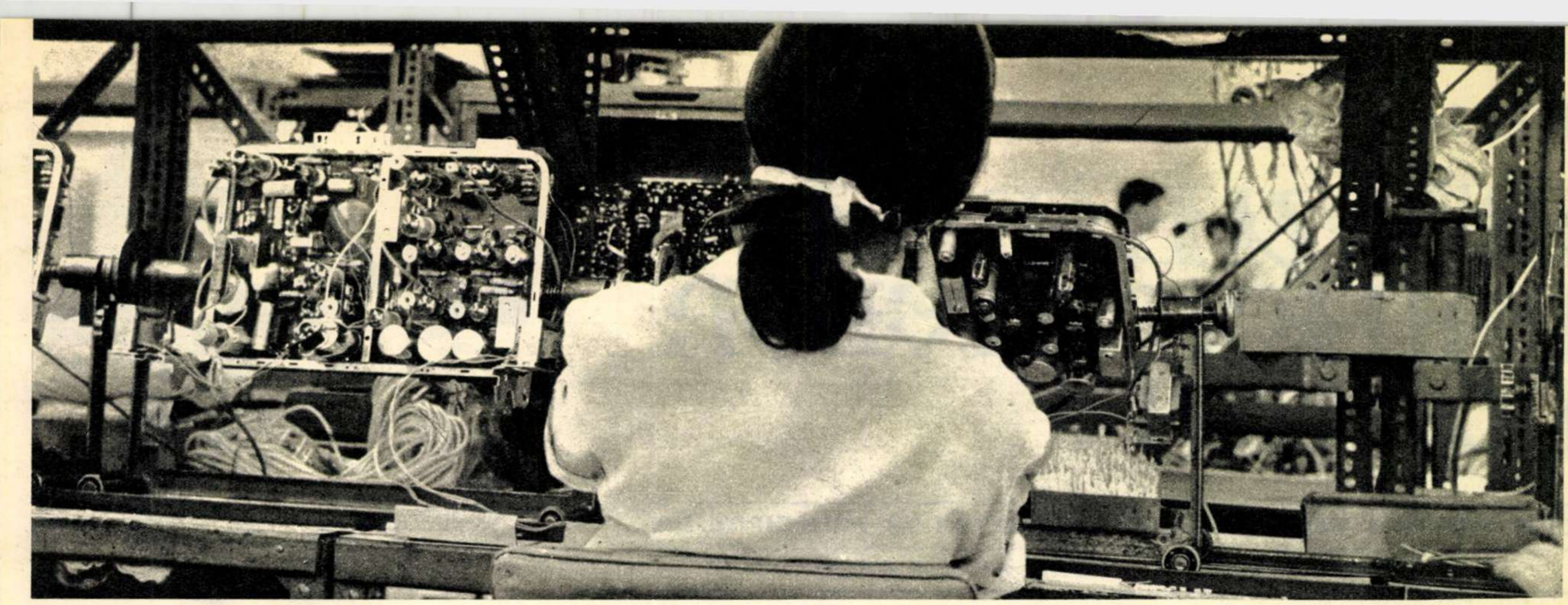

„CUTEZĂTORII” *în vizită la...* TELEVIZORUL DACIA

Așchiuță n-are nevoie de recomandare. Parcă și-i auzi argumentele:

— Hm, mare lucru un televizor!... Apeși pe clape, răsucești butoanele, aparatul pîlpîie și gata, îmi apare nasul pe ecran...

— Dar mie nu-mi place Așchiuță, zice un băiat. Are vocea pițigăiată și se cam laudă. Și apoi, nu-i de vîrsta mea, eu sînt mare!

Dar poate că-i mare și Așchiuță; și chiar om umblat...

— Ce e cu tine pe stradă, eroule? (da, da, umbla ca un «Gulliver»... prin pădurea de picioare a uriașilor de pe stradă, cu căciulița trasă pe urechi, cu nasul roșu de frig, vesel).

— Am fost la ELECTRONICA.

— Tu?!...

— Da, eu! Ce te miri? La urma urmelor nu-s și eu tot un... cutezător? Apar în mijlocul copiilor (în televizor) și nu se face să nu știu... Ei sînt curioși să afle, dacă mă întreabă vreunul? N-o să pot eu să le dau amănunte tehnice dar, cît de cît...

— Și ce le-ai putea spune după această vizită?

— Eu, care am fost la fața locului?! Păi, mulți au televizorul dinaintea ochilor, în cameră, dar bănuiesc ei măcar ce se află acolo, în cutie, ce mașinărie complicată are? O puzderie de piese (rezistențe, piulițe mici, condensatori, lămpi felurite), și mai mici și mai mari, la un loc vreo... 2 000! Și aproape fiecare, ca să fie prinsă acolo unde trebuie, are nevoie de cîte o lipitură — și la un capăt și la altul... O muncă (la care participă o armată întreagă de constructori) un fel de... ceasornicari de mare precizie!

— Foarte interesant. Nu s-ar supăra, copiii, să afle de la tine și altceva. Bunăoară... care e piesa cea mai mică din televizor?

— Dioda semiconductoare (ce, n-am dreptate?!). N-are nici un gram, e cît o gîză. Cea mai mare (piesă, se înțelege), tubul cinescop, are în schimb cîteva kilograme. Ei, aici am vrut să ajung! Eu, Așchiuță, cînd am emisiune, alerg nevăzut prin eter, mă agăț de firele antenelor. Aș tot sta însă ascuns dacă n-ar fi tubul cinescop: am nevoie de tensiunea lui de vreo șaisprezece-șaptesprezece mii de volți ca să ajung în cameră, pe ecran. Da, da, altfel... rămîn în întuneric, nevăzut!...

Așchiuță și-a tras căciulița pe spate și... ca un bun cunoscător în materie, a menționat cîteva nume: *Grigorescu*, *Național*, *Intim*, *Dacia*. Televizoare care au primit sau primesc la «Electronica» certificatul de naștere. Apoi, a adăugat:

— Acolo, la uzină, (Așchiuță avusese plăcuta ocazie să vadă în fabricație de serie elegantul aparat *Dacia*) mereu coboară, de pe banda rulantă, televizoarele: cîte unul la 2—3 minute!

Mi-aș permite, a mai spus Așchiuță, să le dau telespectatorilor, fie ei școlari de-a șaptea sau de-a opta, niște sfaturi practice.

PRIMO: E bine ca în spatele televizorului să puneți o veioză, cu un bec nu prea puternic, de la care cel ce privește să nu vadă decît lumina aruncată în sus, difuză, ca niște raze de soare înainte de a apare la orizont.

SECUNDO: N-aș sfătui pe nimeni să stea cu nasul în televizor (chiar dacă o face pentru mine), e dăunător ochilor. Să țineți seama de un lucru: distanța de la televizor la telespectator să fie egală cu de 3—4 ori lungimea diagonalei pe care o are ecranul.

Așadar, Așchiuță ar putea el să întrebe acum: mai poate vreun copil să-mi reproșeze «nu-mi place, nu-i de vîrsta mea?» Nu. Cu atît mai mult cei pasionați de tehnică...

P. conf. AL. DINU IFRIM
GR. PREPELIȚĂ

Acum, o surpriză. Așchiuță se grăbea. Avea emisiune la televiziune. Ne-a înmînat însă la despărțire un plic sigilat, avînd mențiunea pe el: A se deschide numai la redacție. **Ceea ce am și făcut. Ce-am găsit în el? Fotografiile alăturate, pe care vi le încredințează să le găsiți explicația, avînd în vedere impresiile notate mai sus — și un mesaj transmis prin bunăvoința inginerului șef, ȘTEFAN ȘUTEU, de la cunoscutele uzine de televizoare «Electronica».**

Cititorilor revistei «Cutezătorii» le doresc mult succes la învățătură, iar pe cei care au îndrăgit tehnica, pe... viitorii constructori de televizoare, îi așteptăm cu bucurie la noi.

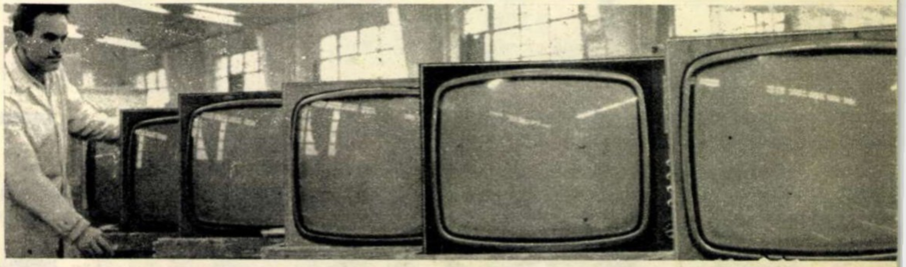

UN MARE EVENIMENT ISTORIC

1859-UNIREA PRINCIPATELOR ROMÂNE

SCRIE PENTRU VOI *DAN BERINDEI* CERCETĂTOR PRINCIPAL LA INSTITUTUL DE ISTORIE *NICOLAE IORGA*

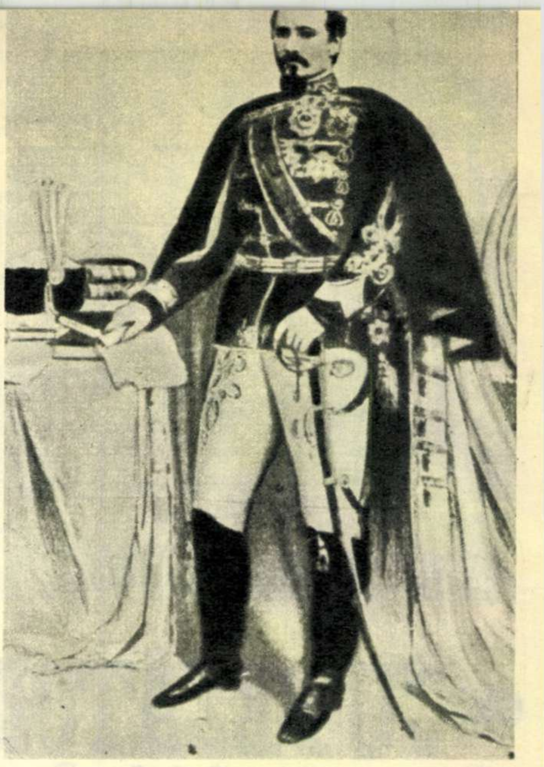

Domnitorul Alexandru Ioan Cuza.

Cu 109 ani în urmă, la 24 ianuarie, într-o frumoasă zi de iarnă, poporul român a trăit una din paginile mărețe ale istoriei sale. Adunarea electivă a Țării Românești, înconjurată de zeci de mii de orășeni și de săteni cuprinși de entuziasm a ales în unanimitate ca domn al Țării Românești pe Alexandru Ioan Cuza, domnul Moldovei, desemnat la 5 ianuarie 1859 de Adunarea electivă de la Iași, înfăptuind pe această cale îndrăzneață și destoinică Unirea Principatelor, primă etapă pe drumul desăvîrșirii unității naționale a poporului român. Era momentul culminant al înverșunatei bătălii pentru Unire pe care a dat-o timp de o jumătate de deceniu poporul român, era încununarea unor aspirații seculare și început de drum într-o nouă epocă de mărețe înfăptuiri.

Sînt case care păstrează și astăzi încă amintirea acelor zile de înfrigurare în care prin dubla alegere a colonelului Alexandru Ioan Cuza poporul român a înfăptuit Unirea. Trecătorii își odihnesc privirile pe zidurile lor și ele parcă povestesc tuturor, cele ce au fost...

În centrul Iașilor, pe vestita stradă Lăpușneanu, evocată de atîtea ori de marele scriitor Mihail Sadoveanu, se află Muzeul Unirii. Clădirea nu a fost destinată întîmplător să adăpostească între zidurile ei colecțiile de obiecte, documente și ilustrații amintitoare ale Unirii, deoarece ea simbolizează peste veac momentul istoric de la 5 ianuarie 1859. Aci, în această veche construcție, datînd probabil de la sfîrșitul secolului al XVIII-lea, și-a avut reședința domnitorul Alexandru Ioan Cuza timp de trei ani de zile. Prin încăperile ei au răsunat pașii domnitorului Unirii și tot aci s-a auzit glasul său. Astăzi, amintirea lui Cuza plutește în liniștea de muzeu și ea se concretizează în exponatele variate — de la sania pe care domnitorul a avut-o pe cînd era pîrcălab de Galați și pînă la uniformele și decorațiile sale — pe care le cuprind vitrinele.

Unul dintre proprietarii casei a fost odinioară Mihalache Cantacuzino, sprijinitor al Societății de medici și naturaliști întemeiată la Iași în cel de-al patrulea deceniu al secolului al XIX-lea, și tot el a fost unul dintre fruntașii luptei pentru Unire, două decenii mai tîrziu. Poate nu este întîmplător faptul că tocmai în această casă, care avea să găzduiască pe domnitorul Cuza, a avut loc, în 1856, prima întrunire publică în favoarea Unirii desfășurată la Iași. În ianuarie 1857, Mihalache Cantacuzino a murit, lăsînd în urma sa amintirea unui bătrîn patriot.

La 3 ianuarie 1859, deputații partidei naționale au hotărît alegerea ca domn al Moldovei a lui Alexandru Ioan Cuza, luptător încercat în mișcarea de eliberare socială și națională a poporului român. Două zile mai tîrziu, Cuza era ales domnitor, prilej al unor uriașe manifestații populare. Peste cîteva săptămîni, votul deputaților de la Iași se vedea întregit prin desemnarea lui Alexandru Ioan I ca domn al Țării Românești. Simbol al Unirii, Cuza a condus cu destoinicie și patriotism destinele celor două țări, a căror separație administrativă a trebuit menținută pînă la sfîrșitul anului 1861 datorită împotrivirii unor mari puteri europene.

După alegerea sa, noul domnitor a închiriat la Iași casa moștenitorilor lui Mihalache Cantacuzino, așezîndu-și aci reședința. Multe din hotărîrile de seamă și însemnate pagini de istorie națională s-au desfășurat în decursul primilor trei ani de domnie în casa din strada Lăpușneanu. Apoi, la începutul anului 1862, Principatele au putut realiza deplina lor unificare politică și administrativă. Domnitorul s-a mutat statornic la București, în palatul de pe calea Mogoșoaiei, dar amintirea sa a rămas vie, neștearsă, în vechea clădire a Iașilor. La începutul anului 1959, atunci cînd s-a sărbătorit festiv de întregul popor centenarul Unirii, casei care l-a adăpostit la Iași pe domnitorul Cuza i s-a acordat cinstirea de a fi aleasă ca local al Muzeului Unirii.

La 11 februarie 1859, primit de zeci de mii de orășeni, într-un entuziasm indescriptibil, Alexandru Ioan Cuza a intrat pentru întîia oară în București. După ceremoniile destinate a marca epocalul eveniment, domnitorul și-a stabilit reședința în palatul domnesc de pe calea Mogoșoaiei, care va primi două decenii mai

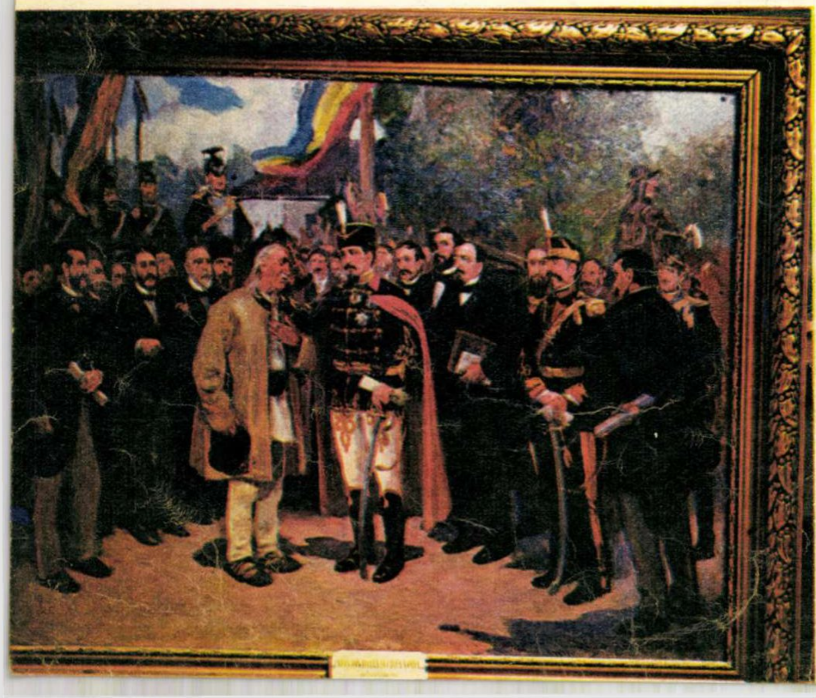

Moș Ion Roată și Cuza Vodă — pictură în ulei de D. Stoica.

ALECSANDRU IOAN I. PRINCIPELE ROMANIEI 1864

Pe coperta noastră: Alexandru Ioan Cuza. Pictură în ulei de D. Stoica.

La Milcov

Veneau românii la Milcov —
Îşi întindeau unul altuia inima
Peste undele lui
De culoarea speranţei.

Beau românii din cupe dor,
Şi le ciocneau
Peste rîul întins între ei,
Ca o spadă.

Într-o zi, l-au scos dintre maluri
L-au ridicat vertical.
Cu uimire-au văzut
Că semăna c-un stîlp de pridvor românesc
La o casă-ncăpătoare
Şi nouă!

DIM. RACHICI

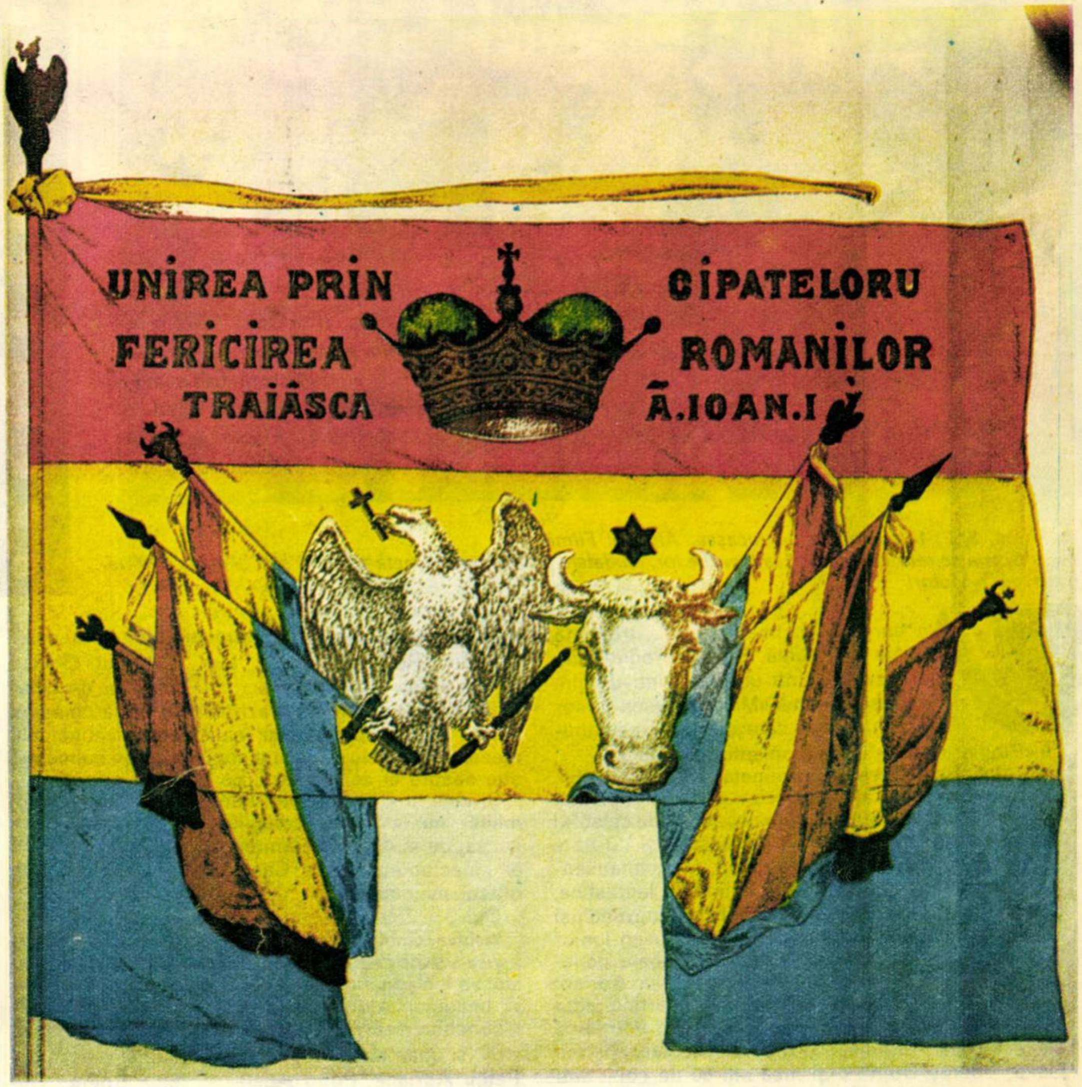

Drapelul de stat — tricolorul — după Unirea Principatelor Române.

tîrziu numele de Calea Victoriei, ca simbol al izbînzilor ostaşilor români şi al dobîndirii neatîrnării. Palatul de la Bucureşti era fosta casă pe care şi-o ridicase în anii 1815—1816 boierul progresist Dinicu Golescu, cu 25 de încăperi şi cu un salon uriaş pentru acea vreme, construită cum mărturisise însuşi Dinicu Golescu «pentru viitorime». Această casă a intrat în proprietatea statului la începutul celui de-al patrulea deceniu al secolului al XIX-lea şi după ce a găzduit Sfatul administrativ, a devenit, din 1837, Curtea domnească a lui Alexandru D. Ghica. Păstrată ca «palat de ţeremonie» în timpul urmaşilor acestuia — Bibescu şi Ştirbei — clădirea a devenit apoi palatul de reşedinţă al lui Alexandru Ioan Cuza, temporar pînă în 1862, iar apoi statornic, pînă în februarie 1866. Vechii construcţii a lui Dinicu Golescu i s-a adăugat în 1882—1885 o aripă nouă, pentru ca după un incendiu din 1927 să fie ridicat noul palat, care adăposteşte astăzi Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România şi Muzeul de Artă.

În timp ce Cuza a stat în palatul de pe calea Mogoşoaiei şi în timpul verii, îndeosebi, în cel de la Cotroceni de pe locurile ctitorite pentru întîia oară la sfîrşitul secolului al XVII-lea de domnitorul Şerban Cantacuzino, au fost realizate reforme însemnate care au stat la baza procesului de făurire şi organizare a statului modern român. Aci a gîndit domnitorul Unirii, ajutat de sfetnici înaintaţi, măsurile menite a crea un stat modern, unitar şi neatîrnat. Aci s-au luat deciziile pentru reorganizarea fundamentală şi multilaterală a statului, aci s-a hotărît îndeosebi, în 1864, înfăptuirea reformei agrare prin care ţărănimea a fost eliberată de clacă şi împroprietărită cu parte din pămîntul pe care ea îl muncea.

Zidurile vechi ale muzeului Unirii din Iaşi sau locurile pe care s-a înălţat palatul domnesc de pe calea Mogoşoaiei şi unde astăzi se ridică impozant Palatul Republicii, reflectă amintirea glorioasei epoci a făuritorilor Unirii şi evocă îndeosebi figura de patriot destoinic şi curajos a lui Alexandru Ioan Cuza. De aceea, poporul român cinsteşte cu pietate aceste monumente de arhitectură, mărturii ale trecutului, ale patriotismului şi luptei neprecupeţite pentru progres şi pentru făurirea României moderne.

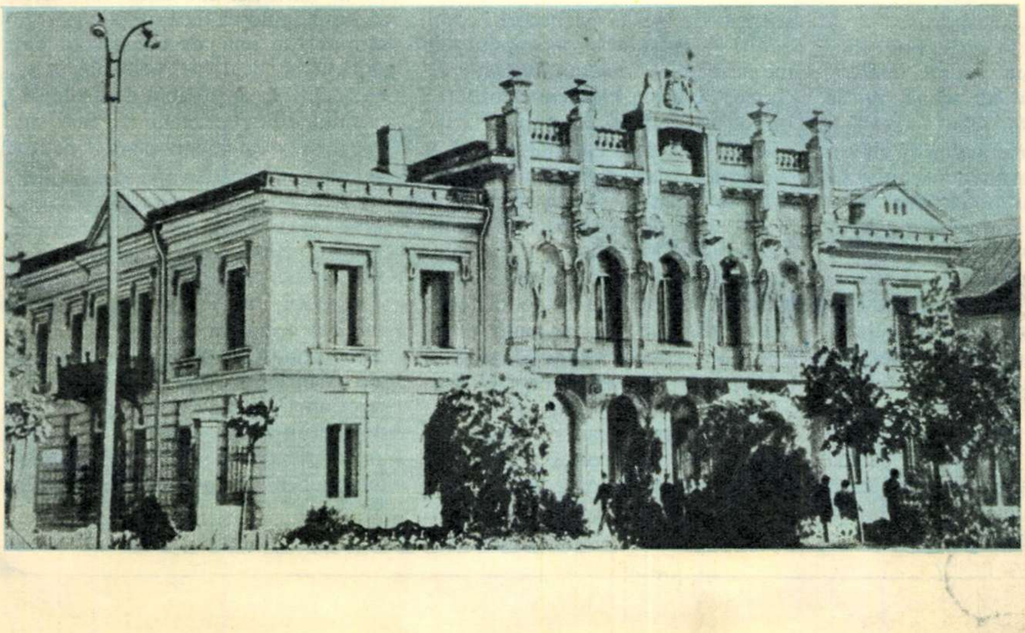

Sania lui Alexandru Ioan Cuza de pe vremea cînd era pîrcălab la Galaţi.

Iaşi, Muzeul Unirii.

...4, 3, 2, 1, «Semnale buclucașe». Atenție! Filmăm! Scena se reia, roboții sînt la locurile lor, ciudatele ființe de pe planeta albastră sînt și ele la datorie așa că... Motor!

Prima Academia

Fantezie PE 8 mm

de E. SKIBINSKI

Un baron Münchhausen pe... trotinetă poate fi o glumă. Sau o parodie. Sau, o secvență dintr-un film. Dintr-un film care se cheamă «Münchhausen-junior povestește» și care aparține cineclubului «Pionierul» de la Casa pionierilor din Sibiu.

Că un baron preferă trotineta este explicabil cînd are doar cîțiva ani. Ceea ce e mai puțin obișnuit în acest film este faptul că, spre deosebire de celebrul Münchhausen, cel pe care-l cunoașteți și cu care vă mai asemănați, din cînd în cînd, Münchhausen-junior nu minte, nu inventează întîmplări fantastice, ci încearcă să-i facă pe copii politicoși, cuviincioși etc. etc. În viața de toate zilele Münchhausen-junior însă este elev în clasa a VII-a A la Școala generală nr. 12 din Sibiu și se numește Zorilă Adrian. Imaginea și scenariul acestui film aparține altui băiat — Aldea Ion de la Liceul nr. 2. Ei, împreună cu Apolzan Adriana, Găvozdea Nicolae, Bertea Elena, Boeraș Dumitru și încă alți 60 de copii sînt membrii cineclubului «Pionierul».

Data nașterii acestui cineclub: anul 1964. Că atunci, în 1964 doar 10 copii erau și actori și operatori și regizori și scenariști — este acum o amintire așa de îndepărtată...

Cît despre primul film artistic «Adriana și-a găsit prieteni adevărați»... Actorii de atunci sînt acum elevi în clasa a X-a și în continuare membri ai cineclubului. Regizorul acelui film, Avrămuț Ovidiu, trimite acum din armată scrisori colegilor de cineclub. Avrămuț știe că și azi mai vin pe la cineclub colegi din... generația lui; că și cei mici, actualii membri ai cineclubului, sînt copii pe care-i cunoaște, știe despre ei ce lucrează, ce proiecte au.

Și cine știe dacă acolo, unde-și satisface stagiul militar nu le spune colegilor îngroșîndu-și puțin vocea: de mult, cînd eram eu pionier eram membru al cineclubului de la Casa pionierilor din Sibiu, orașul meu natal»...

Dar...

Arhiva cineclubului numără acum *cinci filme artistice* («Adriana și-a găsit prieteni adevărați»; «Meciul va fi cîștigat», «Semnale buclucașe» — scenariu și imagine: Aldea Ion; regia: Boeraș Dumitru — «Münchhausen-junior povestește...» și «Un om invizibil și mai mulți copii neascultători» — scenariu Petcu Adriana, Popp Adelheid, regia Boeraș Dumitru și Apolzan Adriana, imaginea Aldea Ion, Cărăuș Angela și Haldevang Utte) precum și trei reportaje («4 iunie», «Locuri dragi» și «File de vacanță»).

Proiecte? Un film artistic pe peliculă de 16 mm: «S-au furat notele bune», un film de trucaje «Hocus-Pocus» și un reportaj «Patria începe în orașul natal».

Și o dorință mai recentă: un film de animație...

De asemenea, începînd cu anul acesta, membrii acestui cerc vor organiza, la sfîrșitul fiecărui an școlar, un festival cinematografic cu care ocazie se va prezenta producția pe un an a cineclubului. Și-acum aș vrea să închei cu o urare pe care membrii cineclubului au ținut să v-o adreseze pe această cale. Iat-o...

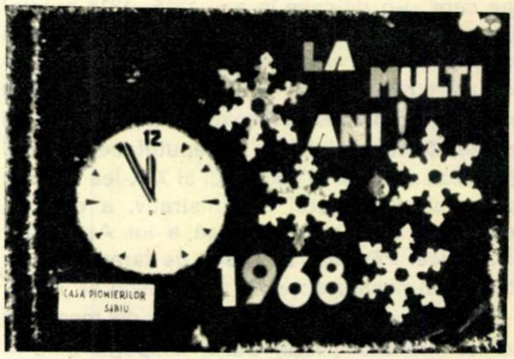

În ce mă privește... doresc realizatorilor mult succes!

LA URMA URMEI...

— Ce-mi puteți spune despre pionierul cutare?

— Aaa! E un pionier foarte *activ;* este mereu plin de idei, de inițiativă; se frămîntă...

După o asemenea declarație, «Jos pălăria!» — altceva ce-ți mai rămîne? Care va să zică avem *idei*, avem *inițiativă*, avem băieți *activi*, ce ne-ar mai trebui: avem activitate (!) Așa să fie?

Văd acolo, undeva, o mînă ridicată, care ne contrazice. E Ion Petre, școlar din satul Balotești — Răcari. Tocmai meșterește ceva împreună cu Ioniță Ion dintr-a VI-a la terenul de sport al școlii. Cică ideea n-a fost a lor (ce-ar fi să...) și nici inițiativa (haideți băieți să) de a amenaja această bază sportivă. Dar *ei* au pus mîna pe lopeți, deci de fapt ei sînt băieții *activi*. Petrică și Ionică sînt de felul lor vioi, sportivi. Adică *se mișcă* mult, dar nu de asta le spunem noi că sînt activi, fiindcă oho, cîți Herculi, campioni și descurcăreți de ăștia nu dau bir cu fugiții cînd e la o adică...

În schimb Tănăsescu Mircea e domol, gînditor, nesportiv, toată ziua stă cu nasul în cărți: tipul filozofului, la prima vedere *inactiv*, dacă nu se agită, nu strigă, nu se frămîntă etc. Dar cînd cineva a avut ideea ca școala să aibă un album filatelic, și altcineva a avut inițiativa de a propovădui noua idee, taciturnul Mircea s-a apucat și a adus într-o zi de-acasă sau de unde a găsit timbre, a adunat de la alții, a început să le sorteze. Adică «a pus mîna», că inițiativa plutea pe undeva.

Filimon Janeta e o fată «dezghețată» cum zice lumea. Cu mult timp în urmă la școală se născuse ideea unui album cu imagini din țările socialiste. Peste puțin timp școala a vizitat o expoziție economică străină. Printre copii destui «dezghețați», dar numai Janeta s-a apucat să strîngă de pe la vizitatori, copii, adulți — ba și de la personalul tehnic oaspete — imagini, ilustrații, reclame. Pe urmă hărnicia celorlalți a îmbogățit zestrea albumului școlii.

Altă dată mai era puțin pînă la un concurs artistic la care cineva avusese ideea ca școala să prezinte și o echipă de dansuri. Dar echipă nu era. Niță Veronica — și ea o fată «dezghețată» — s-a apucat de treabă cînd ceilalți se văitau că n-au echipă. (Să mai crezi că toată lumea a citit povestea cu drobul de sare...) I-a tras de mînecă, cum s-ar zice. Și-au mai pus și alții mîna și-au urnit căruța în care ședeau și se agitau o mulțime de binevoitori, băieți cu idei și inițiative. Altă dată...

Și vă asigur că la Balotești definiția pionierului *activ* arată în cele mai multe cazuri ca-n întîmplările de mai sus. Dacă vezi albumele lor, expozițiile cu lucrări practice, dacă asiști la spectacolele organizate, la excursii, la jocuri etc. zici sau nu zici «ce idei grozave!» sau «ce inițiative!», dar precis dai tuturor nota 10 la hărnicie. Iar dacă vezi scris că au de gînd să facă un concurs de săniuțe, de schi, de construcții din zăpadă pe deal la Pociovaliște, să te-aștepți la o treabă de nădejde.

Unul dintre prietenii de mai sus mărturisea că uneori cînd îl punea tată-său să facă ceva și el îi explica că «dacă ar face așa» sau «e mai bine așa»... sau... tatăl îl întrerupea brusc: «Bine, bine, dar pînă una alta, pune mîna».

Fiindcă dacă frumoasă e ideea, bună e inițiativa, agitația, la urma urmei trăiască acela care *pune mîna;* ale cărui mîini aduc căldură atmosferei unei acțiuni pionierești în care ne simțim bine.

Și pentru el, în acest colț de pagină un buchet de flori, în plină iarnă.

ILIE TRAIAN

AVENTURILE lui Manolică

Povestite de OVIDIU ZOTTA

Desenate de BURSCHI

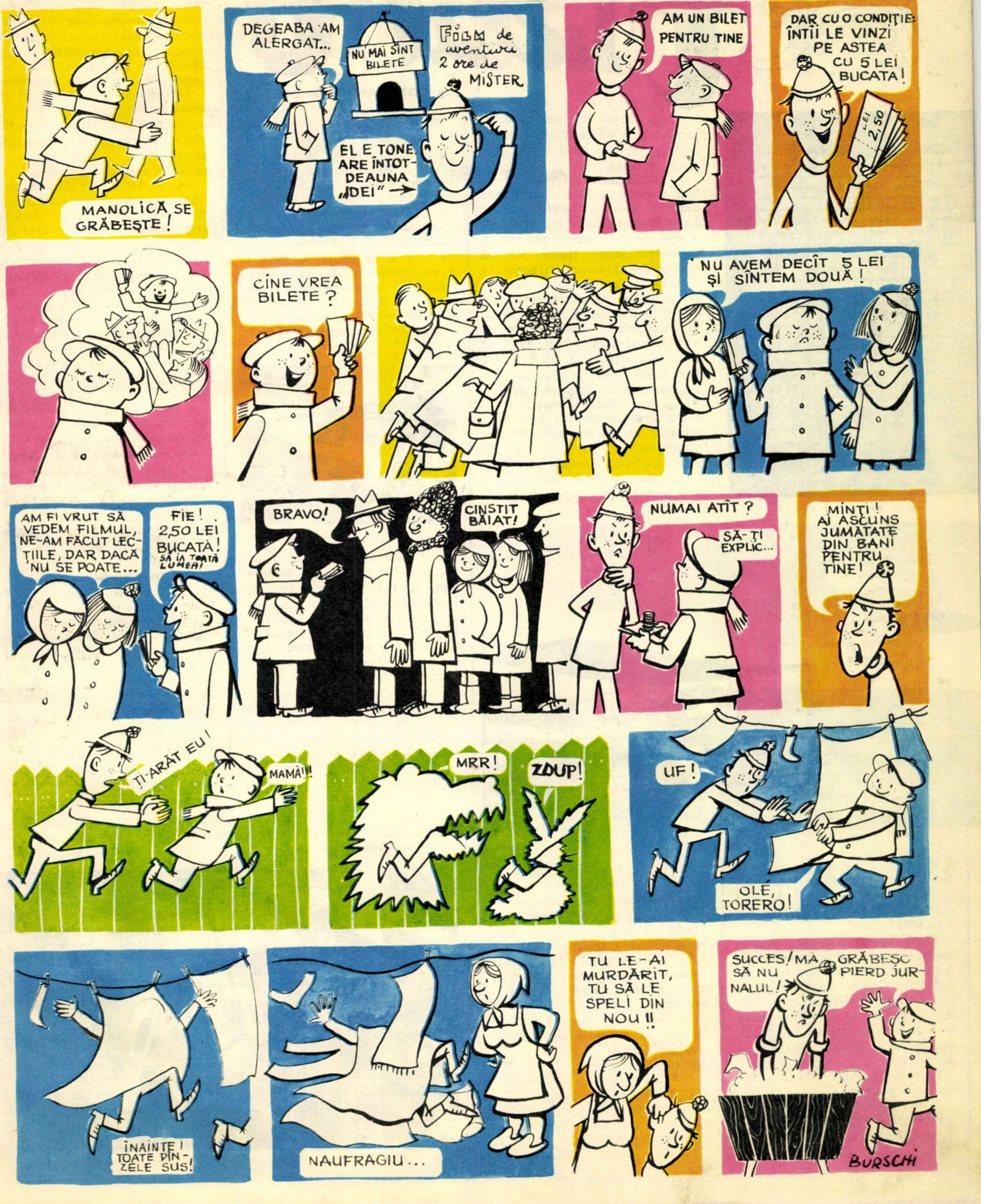
MANOLICĂ SE GRĂBEŞTE!
DEGEABA AM ALERGAT...
NU MAI SÎNT BILETE
FILM de aventuri 2 ore de MISTER
EL E TONE. ARE ÎNTOTDEAUNA „IDEI" →
AM UN BILET PENTRU TINE
DAR CU O CONDIŢIE: ÎNTÎI LE VINZI PE ASTEA CU 5 LEI BUCATA!
LEI 2,50
CINE VREA BILETE?
NU AVEM DECÎT 5 LEI ŞI SÎNTEM DOUĂ!
AM FI VRUT SĂ VEDEM FILMUL, NE-AM FĂCUT LECŢIILE, DAR DACĂ NU SE POATE...
FIE! 2,50 LEI BUCATĂ! SĂ IA TOATĂ LUMEA!
BRAVO!
CINSTIT BĂIAT!
NUMAI ATÎT?
SĂ-ŢI EXPLIC...
MINŢI! AI ASCUNS JUMĂTATE DIN BANI PENTRU TINE!
ŢI-ARĂT EU!
MAMĂ!!!
MRR!
ZDUP!
UF!
OLÉ, TORERO!
ÎNAINTE! TOATE PÎNZELE SUS!
NAUFRAGIU...
TU LE-AI MURDĂRIT, TU SĂ LE SPELI DIN NOU!!
SUCCES! MĂ GRĂBESC SĂ NU PIERD JURNALUL!
BURSCHI

CE NU ŞTIAŢI DESPRE Vlaicu

Ing. CONSTANTIN GHEORGHIU

> «DOMNUL VLAICU ARE MERITUL DE A FI REALIZAT UN APARAT CARE ÎNTRUNESTE ÎNTR-UN GRAD ÎNALT AVANTAJELE OBTINUTE DE ALTI AVIATORI, PE LÎNGĂ UNELE CARE SÎNT SPECIALE NUMAI APARATULUI D-SALE. ÎNTR-O STIINTĂ CU TOTUL NOUĂ, CARE ÎNCĂ NU A IESIT DIN FAZA ÎNCERCĂRILOR SI ÎN CARE FIECARE ÎNCERCARE IMPLICĂ PERICOL PENTRU VIATA EXPERIMENTATORULUI, SI MAI ALES CU LIPSA DE MIJLOACE CONTRA CĂREIA A AVUT SĂ LUPTE DOMNUL VLAICU, ESTE UN MERIT MARE CA SĂ FI AJUNS D-SA A REALIZA UN APARAT, CARE SI-A FĂCUT PROBELE ÎN MOD ASA DE STRĂLUCIT, FATĂ DE ALTE MODELE, ÎN OCAZII HOTĂRÎTOARE».
>
> *SPIRU HARET*

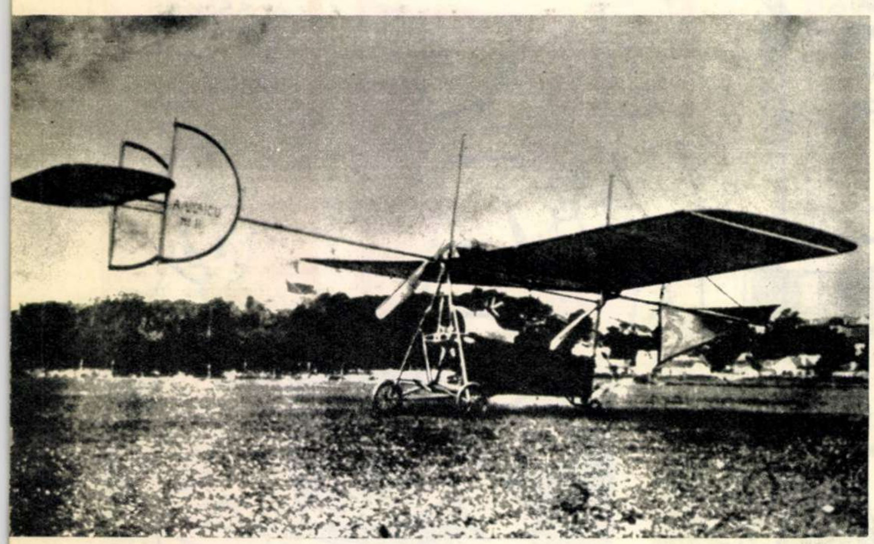

România a fost a treia ţară din lume care a avut un aeroplan original, construit şi pilotat de unul dintre fiii ei. Numele lui: AUREL VLAICU.

Văzînd aparatul, în 1912, la concursul internaţional de aviaţie de la Aspern — Viena, constructorul de elicoptere Oszkăr Asboth — originar din Arad — scrie: «Toţi am rămas surprinşi cînd aeroplanul acesta s-a ridicat în aer, plutea în văzduh sigur şi liniştit ca nici o altă maşină de zburat».

La concurs, Aurel Vlaicu a cîştigat trei premii:

— La nimerirea ţintei de la o înălţime de 300 m într-un cerc de 50 m diametru a luat premiul I.

— La virajul cel mai strîns în jurul unui pilon efectuat cu viteza cea mai mare posibilă a luat premiul al II-lea.

— La aterizarea la punct fix a luat premiul al II-lea, dar chiar după părerea aviatorului francez Leon Bathiat, Vlaicu a aterizat pe acelaşi loc şi cu aceeaşi precizie ca şi celebrul aviator francez Roland Garros, căruia i s-a acordat premiul I.

Aeroplanele lui Vlaicu au prezentat un număr de elemente originale care confirmă ingeniozitatea sa excepţională. Unele dintre ele au fost mai tîrziu folosite din nou în tehnica aviaţiei, iar ideile lor de bază se mai aplică în construcţia de avioane şi astăzi. Principiile pe care Vlaicu le-a aplicat primul în realizarea aeroplanelor sale, după posibilităţile tehnicii de atunci, sînt următoarele:

1. *Două elice montate pe acelaşi ax şi rotindu-se în sens contrar pentru a-şi anula reciproc cuplul de răsturnare pe care-l produce rotaţia fiecăreia dintre ele (foto. 1)*. Această elegantă soluţie s-a aplicat din nou abia la 20 de ani după moartea lui Vlaicu, la hidroavionul de mare viteză «Machi-Castoldi», echipat cu două motoare FIAT amplasate în tandem şi care în anul 1933 a stabilit recordul mondial de viteză la 682 km pe oră.

2. *Trenul de aterizare pe trei roţi, fiecare roată asigurîndu-şi independent amortizarea şocului produs de denivelările terenului.*

3. *Frîna la roata aeroplanului.*

4. Pentru ca aeroplanul să fie cît mai uşor, condiţie care pe vremea aceea era esenţială pentru un aeroplan bun, Vlaicu a căutat *să elimine orice greutate nefolositoare.* El a mers pînă acolo, încît a găurit pînă şi dinţii roţilor dinţate, ceea ce nu s-a mai văzut la nici o construcţie tehnică pînă astăzi. Ele au fost atît de bine dimensionate de Vlaicu, încît nici una nu a cedat vreodată. În acest fel el a reuşit să-şi construiască aeroplanul la o greutate în ordine de zbor şi cu pilotul la bord de numai 300 kg, în timp ce avioanele consacrate ca bune pe vremea aceea cîntăreau: «Wright» — 580 kg, «H. Farman» — 600 kg, «Bleriot XI — 480 kg, iar «Antoinette» — 520 kg.

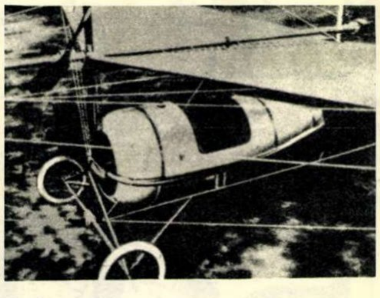

5. *Aripa cu profil variabil*, pentru obţinerea căreia aviaţia modernă luptă din toate puterile, a fost realizată la nivelul şi posibilităţile tehnicii din vremea sa de către Aurel Vlaicu. El a obţinut-o construind o aripă fără nervuri, deosebită de toate construcţiile aeronautice contemporane lui. După cum explică el însuşi în cartea «Aeroplanul Vlaicu», apărută în 1911 şi premiată de Academia Română: «Cînd pînza este bine întinsă, se formează o curbă *riguros concordantă cu centrul de presiune.* Acea curbură nu poate fi decît o curbură optimă, deoarece se află acolo unde în realitate se află centrul».

6. *Aeroplanele Vlaicu au fost singurele monoplane din lume ale căror comenzi erau amplasate în faţă.* Astfel a obţinut inventatorul român maneabilitatea remarcabilă a aparatelor sale şi posibilitatea de a le scoate uşor din situaţii periculoase.

7. Aurel Vlaicu a construit *trei tipuri de aeroplane:* «A VLAICU» nr. I, nr. II şi nr. III la care principiul de construcţie a rămas acelaşi, deosebindu-se şi prin aceasta de ceilalţi constructori ai vremii.

«A. VLAICU» nr. III avea două locuri, era fuselat aerodinamic şi de construcţie metalică, în afară de aripi şi patina mediană. În jurul cilindrilor motorului, care erau răciţi cu aer, a aplicat un inel de tablă pentru a asigura o răcire mai bună (foto. 2). Această inovaţie, astăzi unanim utilizată la avioanele cu motor avînd cilindrii dispuşi în stea, este cunoscută sub denumirea de inel N.A.C.A., deşi institutul american ale cărui iniţiale le poartă l-a aplicat cu mulţi ani în urmă lui Vlaicu.

8. Printr-un sistem unic în genul său, aeroplanele Vlaicu se pilotau prin simpla comandă a unui volan, putîndu-se conduce şi cu o singură mînă! Prin rotirea volanului spre dreapta aeroplanul urca, prin rotirea spre stînga cobora, prin deplasarea lui în dreapta vira în acest sens, iar prin deplasarea lui în sens contrar aeroplanul vira spre stînga. Prin combinarea mişcărilor acestui volan Vlaicu obţinea toate poziţiile de zbor şi celebrele virajuri care au uimit pe specialişti.

După elocventul concurs de la Aspern, lui Vlaicu i s-a propus să-şi fabrice aeroplanele în Anglia. El a refuzat. Dorea ca invenţia sa să servească României, visul lui fiind să vadă cerul ţării sale brăzdat de aeroplane.

Viaţa şi opera lui Aurel Vlaicu constituie un exemplu de energie şi curaj, un imbold pentru toţi cei ce urmăresc înflorirea patriei şi progresul omenirii.

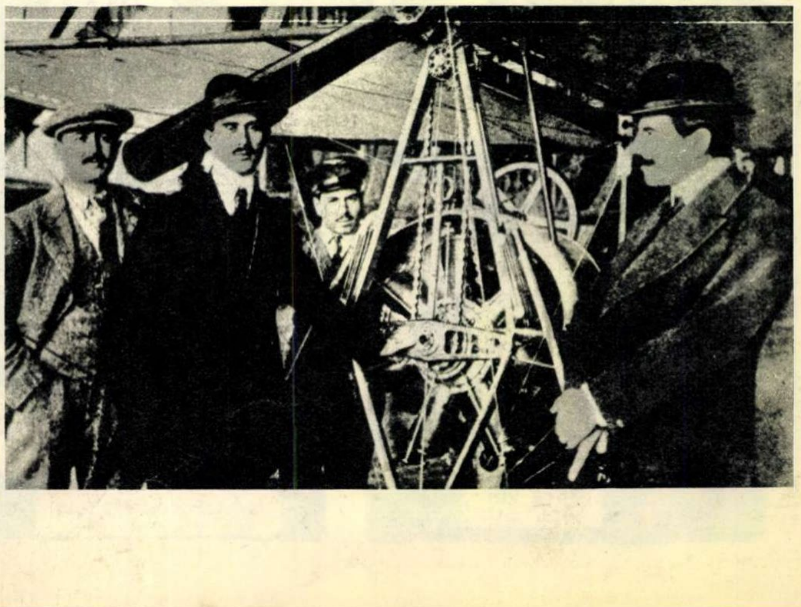

Aurel Vlaicu împreună cu prietenii săi alături de avionul «Vlaicu nr. II».

ÎNCEPE
CONCURSUL
ORGANIZAT
DE REVISTA
CUTEZĂTORII

MINI TEHNICUS

PREMIILE

Marele premiu (pentru individual sau colectiv): UN TELEVIZOR. INDIVIDUAL — Premiul I: UN MAGNETOFON; Premiul II: APARAT DE RADIO CU TRANZISTORI MAMAIA, 7 LUNGIMI DE UNDĂ; Premiul III: UN APARAT FOTO; 5 premii speciale surpriză.

Colectiv — Premiul I: O EXCURSIE PRIN ȚARĂ «DE LA MUNTE LA MARE»; Premiul II: UTILAJ COMPLET PENTRU UN ATELIER ELECTROTEHNIC; Premiul III: O BIBLIOTECĂ TEHNICĂ ALCĂTUITĂ DIN CCA. 30 DE VOLUME ALESE DE JURIUL DE SPECIALITATE; 5 premii speciale surpriză.

UN PREMIU SPECIAL PENTRU CEA MAI ORIGINALĂ LUCRARE.

DRAGĂ PRIETENE,

După ce te-ai gîndit bine (singur sau în grup cu alți colegi), ce lucrare vei executa, completează cu cerneală cît mai citeț și chiar caligrafic brevetul de mai jos fără ca să pui numărul, data și, bineînțeles, semnătura. (Dacă sînteți mai mulți colegi care executați aceeași lucrare, fiecare dintre voi va completa cîte un brevet). După completare vei (sau veți) decupa brevetul trimițîndu-l pe adresa redacției noastre, pînă la data de 15 februarie a.c. (data poștei). (În cazul că sînt mai multe brevete aparținînd aceluiași grup, ele vor fi trimise în același plic).

Dacă lucrarea ta (sau a voastră) va intra în concurs, vei primi înapoi brevetul purtînd numărul, data, semnătura și ștampila. În felul acesta vei deveni deținător al brevetului de «participant la concursul MINI-TEHNICUS».

IMPORTANT! JURIUL VA OMOLOGA OFICIAL LUCRĂRILE CE VOR FI CONSIDERATE INVENȚII SAU INOVAȚII!

REGULAMENTUL CONCURSULUI

1. Concursul se va desfășura între datele de 15 ianuarie — 30 aprilie 1968.

2. La concurs poate participa orice pionier și școlar din clasele V—VIII, fie individual (construind singur lucrarea) sau în grup (în cadrul cercului cu caracter tehnic din școală sau de la casa pionierilor).

3. Concursul MINI-TEHNICUS constă în executarea unor dispozitive, mecanisme, instalații, micromodele din domeniul mecanicii, electrotehnicii, electronicii, radiotehnicii, automaticii și altele.

4. Pentru a putea participa la concurs, pionierii și școlarii vor completa brevetul tipărit mai jos, cu datele indicate, îl vor decupa și îl vor trimite redacției pînă la data de 15 februarie 1968 (data poștei). ÎN CAZUL ÎN CARE LUCRAREA A INTRAT ÎN CONCURS, **CHIAR DACĂ NU A PRIMIT NICI UN PREMIU,** BREVETUL VA FI TRIMIS CONCURENTULUI ȘTAMPILAT ȘI OFICIALIZAT. În acest caz, concurentul se va considera «deținător al brevetului MINI-TEHNICUS». Pentru grupuri, fiecare membru al grupului va completa cîte un brevet. Toate brevetele aparținînd unui grup vor fi trimise ÎMPREUNĂ, în același plic.

5. Lucrările vor fi trimise redacției noastre fie personal de către concurent, fie prin delegat sau prin colet poștal (bine asigurat împotriva zdruncinăturilor sau a loviturilor) pînă la data de 30 aprilie a.c. (prin poștă, data poștei). Fiecare lucrare va purta o fișă în care vor fi prezentate: principiul, caracteristicile, modul de funcționare precum și o adeverință semnată și ștampilată de directorul școlii (pentru participare individual sau în grup în cadrul cercului tehnic din școală) sau de profesorul de specialitate cu atestarea de către direcțiune, de către comandantul unității de pionieri sau de conducerea casei pionierilor (pentru participare în grup la cercul tehnic de la casa pionierilor). În această adeverință se va confirma că lucrarea a fost executată de concurenți.

6. Între 30 aprilie și 15 mai a.c. un juriu de specialiști va selecționa și va clasifica lucrările. CONDIȚIA DE BAZĂ CA LUCRAREA SĂ INTRE ÎN CONCURS ESTE CA OBIECTUL TEHNIC CONSTRUIT SĂ **FUNCȚIONEZE.** Obiectul care nu îndeplinește această condiție se socotește scos din concurs.

Pentru clasificare, juriul va ține seama de următoarele criterii:

INGENIOZITATE
ÎNDEMÎNARE
DIFICULTATEA ÎN EXECUȚIE
FINISAJUL

Un deosebit accent se va pune pe construcțiile utile.

În jurul datei de 20 mai a.c. se va alcătui o expoziție, în centrul Capitalei, cu cele mai frumoase lucrări ale concursului.

Premierea concurenților se va face în jurul datei 9 iunie, care va marca «Ziua pionierului», din acest an.

PRIMII 100 DE CONCURENȚI CLASAȚI ÎN ORDINEA NOTELOR ACORDATE DE JURIU VOR DEVENI AUTOMAT MEMBRI AI **CLUBULUI MINI-TEHNICUS** VOR PRIMI, CA ATARE, CARNETE DE MEMBRU ȘI INSIGNE, ȘI VOR MERGE ÎNTR-O TABĂRĂ PIONIEREASCĂ UNDE VOR AVEA POSIBILITATEA SĂ-ȘI CONTINUE ACTIVITATEA LOR DE TINERI CONSTRUCTORI SUB ÎNDRUMAREA SPECIALIȘTILOR.

REVISTA CUTEZĂTORII

MINI - TEHNICUS

BREVET

Nr. /

AUREL VLAICU VULTURUL CARPAȚILOR
1882 — 1913

ELEVUL .... **DIN (LOCALITATEA)** .... **REGIUNEA** ....
RAIONUL .... **A PARTICIPAT LA CONCURSUL MINI-TEHNICUS CU LUCRAREA**
....

I SE ACORDĂ BREVETUL DE PARTICIPANT LA CONCURSUL MINI-TEHNICUS
DATA ....

PREȘEDINTE,

SECRETUL AMFOREI

Scenariu de **ION HOBANA**
Desene de
POMPILIU DUMITRESCU

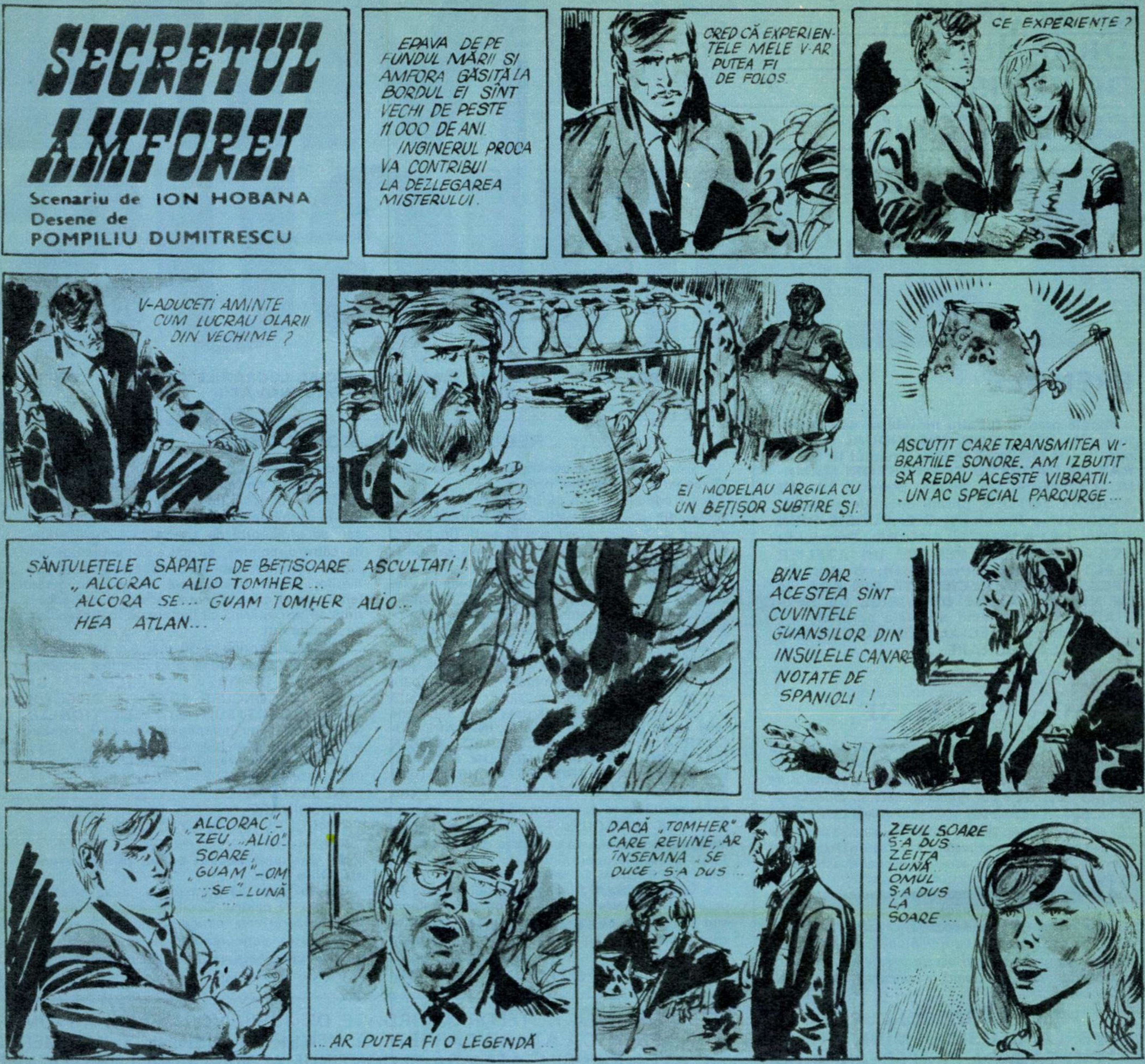
EPAVA DE PE FUNDUL MĂRII ȘI AMFORA GĂSITĂ LA BORDUL EI SÎNT VECHI DE PESTE 11 000 DE ANI. INGINERUL PROCA VA CONTRIBUI LA DEZLEGAREA MISTERULUI.
CRED CĂ EXPERIENȚELE MELE V-AR PUTEA FI DE FOLOS.
CE EXPERIENȚE ?
V-ADUCEȚI AMINTE CUM LUCRAU OLARII DIN VECHIME ?
EI MODELAU ARGILA CU UN BEȚIȘOR SUBȚIRE ȘI...
ASCUȚIT CARE TRANSMITEA VIBRAȚIILE SONORE. AM IZBUTIT SĂ REDAU ACESTE VIBRAȚII. ..UN AC SPECIAL PARCURGE...
ȘĂNȚULEȚELE SĂPATE DE BEȚIȘOARE. ASCULTAȚI ! „ALCORAC ALIO TOMHER... ALCORA SE... GUAM TOMHER ALIO... HEA ATLAN..."
BINE DAR... ACESTEA SÎNT CUVINTELE GUANȘILOR DIN INSULELE CANARE NOTATE DE SPANIOLI !
„ALCORAC" – „ZEU", „ALIO" – SOARE, „GUAM" – OM, „SE" – LUNĂ...
...AR PUTEA FI O LEGENDĂ...
DACĂ „TOMHER" CARE REVINE, AR ÎNSEMNA „SE DUCE, S-A DUS"...
„ZEUL SOARE S-A DUS... ZEIȚA LUNĂ... OMUL S-A DUS LA SOARE...

NU UITA!

- Aurel Vlaicu, strălucit constructor și pilot, care a realizat primul avion construit în România (1910), era preocupat încă din copilărie de probleme și experiențe tehnice. Pe cînd era în clasa a VI-a a meșterit un mic model de motor magnetic.
- Pascal, ilustrul matematician și fizician francez, publică la vîrsta de 15 ani o lucrare despre secțiunile conice și demonstrează peste 100 de teoreme noi. La 19 ani (1642) inventează mașina de calculat.
- Th. A. Edison, unul dintre cei mai fecunzi inventatori ai lumii, își aranjează un laborator de chimie în pivnița casei părintești la vîrsta de 10 ani. La 15 ani devine un iscusit telegrafist.
- Henri Coandă, vestit inginer român, specialist în aeronautică, a realizat la vîrsta de 24 de ani primul zbor aeroreactiv în lume, cu un avion construit de el și propulsat cu un motoreactor.

REVISTA
CUTEZĂTORII

BREVET

DE
PARTICIPANT
LA
CONCURSUL

NR.

MINI
TEHNICUS

1968
BUCUREȘTI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
M	A	T	E	M	A	T	I	C	A	■	
A	N	A	T	O	M	I	E	■	T	O	C
	■	C	A	R	A	G	I	A	L	E	■
C	R	E	T	A	■	L	A	M	A	■	M
A	U	R	E	L	I	A	■	I	S	C	A
G	R	E	■	A	N	■		N	■	U	C
N	A	■		■	V	I	A	T	A	■	J
	L				■	O	R	I	■	I	L
■	A	■		■	E	N	■	R			A
A	■					■	P	I	C	A	T
E	M	I	N	E	S	C	U	■			O
I							■				R

La școală

ORIZONTAL: 1. Știință exactă învățată în școală. 2. Privitor la o știință a naturii învățată în școală. — «Unealtă» de scris! 3. Autorul schiței «Un pedagog de școală nouă». 4. Scrie la tablă. — Bună la ascuțitul creioanelor. 5. Un nume... scump! — A provoca. 6. Sur. — Cel școlar are trei trimestre. — Fen — Din rucsac! 7. Un «poftim» nerespectuos. — Etapă următoare pentru care sînt pregătiți elevii în școală. 8. Os care formează partea anterioară și laterală a bazinului — Semnul înmulțirii! — Articol. 9. Bene! — Caracteristică a versului. 10. Fată cu conduită permanent frumoasă. — Căzut la examene. 11. «Luceafărul» poeziei românești — Insulă daneză. 12. A compus pentru voi, copiii, cîntecele «Trei școlărițe» și «La casa pionierilor» — Programul fiecărui elev.

VERTICAL: 1. Mare compozitor italian — Pasiune în munca de învățare. 2. Cei de studiu sînt cei mai frumoși (sing.) — Școală sătească — Din memorie! 3. Sînt de aur... dar nu la tablă! — Dacă nu ești atent... îl pierzi din clasă. 4. Vîrstă școlară — Pentru elevii interni. 5. Mustrare făcută în unele ore (sau: parte dintr-o fabulă care cuprinde o învățătură) — Localitate în Brazilia. 6. Veche interjecție populară — Învățător (presc.) — Din uniforma pionierească. 7. În loc de... tablă! — Atom încărcat cu electricitate — Împreună! 8. Aici (pop.) — Știința pentru om (fig.) — Din pupitru. 9. Scrierile marelui povestitor Ion Creangă în care găsim și o prezentare fidelă a învățămîntului în școlile din trecut. 10. Colecție de hărți folosite la geografie — Fiul lui Dedal. 11. Osie! — Simbolul cuprului — Părerea de rău, după nota proastă. 12. Uneori înțeapă — Caiet de notițe.

Prof. AXIOTI TEODOR

Dicționar la îndemînă: **NES, ARO.**

MAXIME DESPRE TIMP

Cea mai costisitoare dintre risipe este pierderea de timp.

Theofrast (sec. 4 î.e.n.)

Cine are timp și-l așteaptă să treacă, își pierde timpul.

W. Camden (1614)

Timpul e singura avere pe care o poți folosi cu zgîrcenie fără să te rușinezi de această avariție.

Ch. de Beauchene (1827)

TRIUNGHI

1......
2.....
3....
4...
5..
6.

1. «Vulturul Carpaților»; 2. floare; 3. deosebit, special; 4. plec; 5. adverb; 6. vocală. Vertical la fel.

Claudiu VODĂ

TRIVERB DE SEZON

(6, 2, 9)

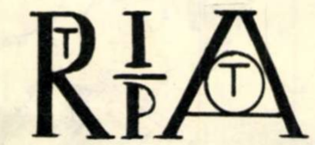

FILATELIE

Emisiunea poștei poloneze reprezentînd diferite tematici a fost foarte apreciată de filateliști. Iată un timbru înfățișînd un terier.

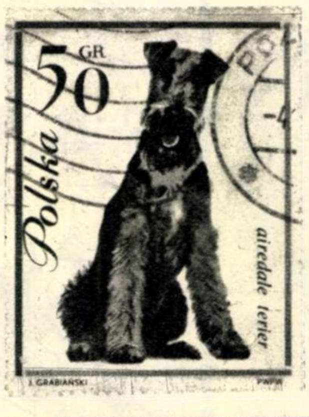

Desene de IOSIF TEODORESCU

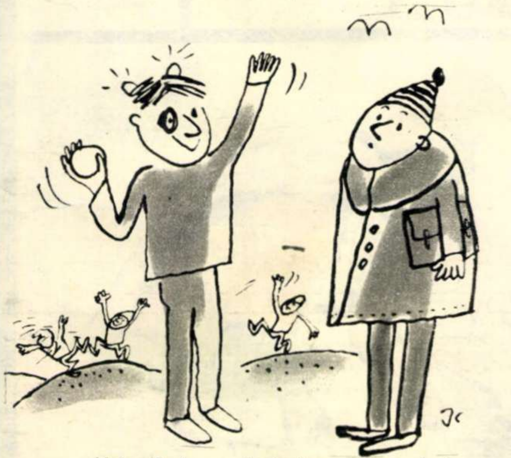

— Hai mă, tu nu te joci cu noi cu bulgări!?...

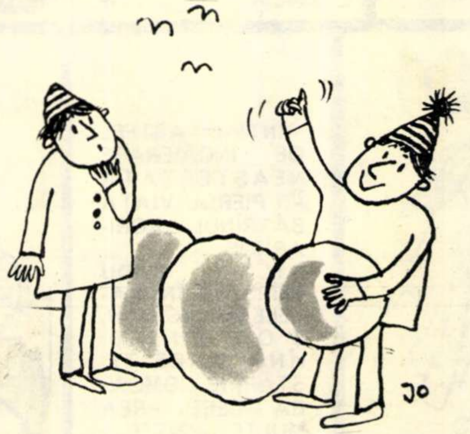

— Faci om de zăpadă?
— Nu! bulgări pentru Popescu!...

ÎNCEPÎND CU ACEST NUMĂR
VEȚI GĂSI ÎN PAGINA **SFINX**

Concursul SĂP-TĂ-MÎ-NII

DOTAT CU PREMII

PREMIU:
FIZICA DISTRACTIVĂ, DE A.I. PERELMAN VOL. I ȘI II

CARE VA CONȚINE PROBLEME DE MATEMATICĂ, FIZICĂ, LITERATURĂ, ÎNTR-UN CUVÎNT ÎNTREBĂRI DE CULTURĂ GENERALĂ. RĂSPUNSUL ÎL VEȚI DA PE SCURT PE CUPONUL PE CARE ÎL VEȚI DECUPA. RĂSPUNSURILE, PE ADRESA REDACȚIEI, CU SPECIFICAREA «**CONCURSUL SĂPTĂMÎNII**» VOR TREBUI SĂ SOSEASCĂ LA 5 ZILE DUPĂ APARIȚIA NUMĂRULUI (DATA POȘTEI). ȘI ACUM IATĂ PRIMA ÎNTREBARE DIN...

FIZICĂ

CULOAREA LOTUSULUI ADORMIT

O-ndoială plăcută, de culoarea lotusului adormit, întreține veselia pe această insulă muntoasă.

Cu o întîrziere trebuincioasă, ea pregătește și propune mai multe căi pentru a ajunge la soluția așteptată.

Multele picioare ale unui car ce se-nalță ca o fortăreață vor fi prețioase mîini pentru a convinge că trebuie să se are cu grijă insula unde crește teiul cel liniștit.

O perdea de plante roșii împodobește veșnicia.

Ariciul înaintează greoi; coralul visează; vipera putredă peste care ciocanul-a căzut își întinde măruntaiele sub ienupăr, în timp ce grîu-ncolțește; morsa gîfîind ajunge în fața fortăreței; amphioxus-ul vede soarele în fiecare zi a lunii. Tuturora le place să picteze pămîntul.

Mai tîrziu, pe o scoarță de copac, licuriciul ne va sfătui să învingem carnea.

Vi se pare, desigur, ciudat, că la o întrebare de fizică vă prezentăm o poezie. Noi susținem că nu e vorba de vreo greșeală, ci, dimpotrivă aceasta va constitui una din întrebări. Deci:

REVISTA CUTEZĂTORII
CONCURSUL SĂPTĂMÎNII
CUPON-FIZICĂ

1. DE CE A FOST ÎNSERATĂ ACEASTĂ POEZIE LA O RUBRICĂ ȘTIINȚIFICĂ? . . . .

2. CARE ESTE NUMELE AUTORULUI ACESTEI POEZII? . . . .

3. DIN CE ȚARĂ ESTE ACEST AUTOR? . . . . . .

NUMELE . . . .
ADRESA COMPLETĂ . . . .
ȘCOALA . . . .
CLASA . . . .

COMOARA lui DROMICHETE

de VASILE MĂNUCEANU

Ilustrații de GH. MARINESCU

Bibl rep

1. ÎNTREG POPORUL GET, CUPRINS DE MÎNIE, RÎVNEA SĂ RĂZBUNE MOARTEA SICIEI, FIICA VENERATULUI TURGOBAL.

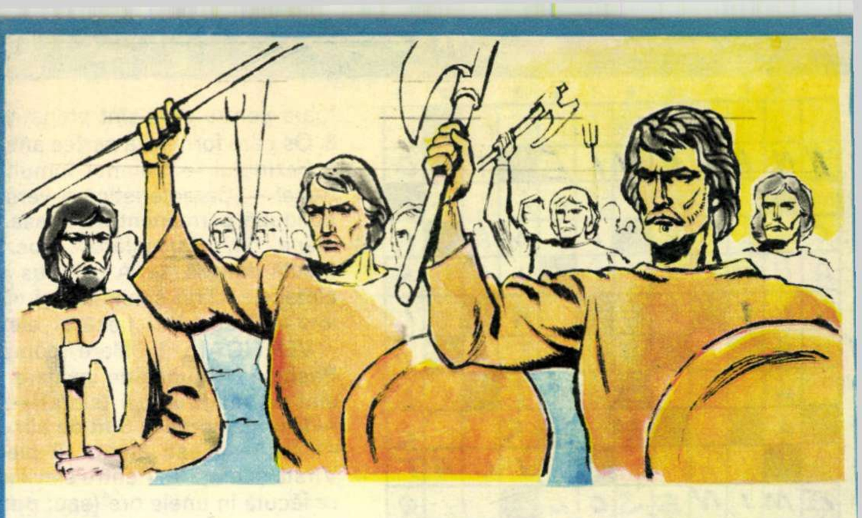

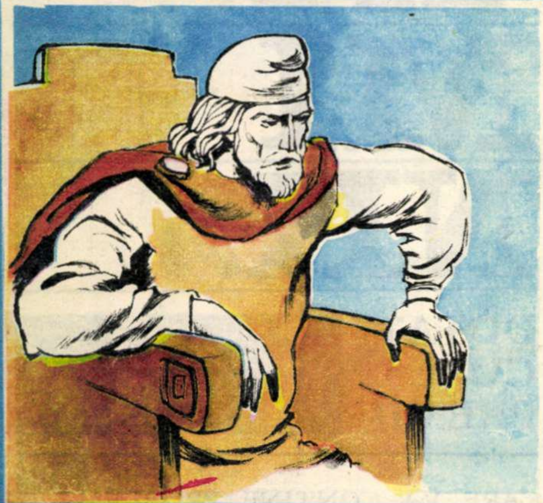

2. NETULBURAT ȘI DÎRZ, REGELE DROMICHETE, AL CĂRUI CUVÎNT ÎL AȘTEPTAU CU TOȚII, CUGETA ÎNAINTE DE A ÎNCEPE SFATUL CEL MARE ÎN TIMP CE OASTEA LUI LISIMAH ÎȘI URMA DRUMUL, ÎNFRUNTÎND ANEVOIE URCUȘUL ȘI FURTUNILE

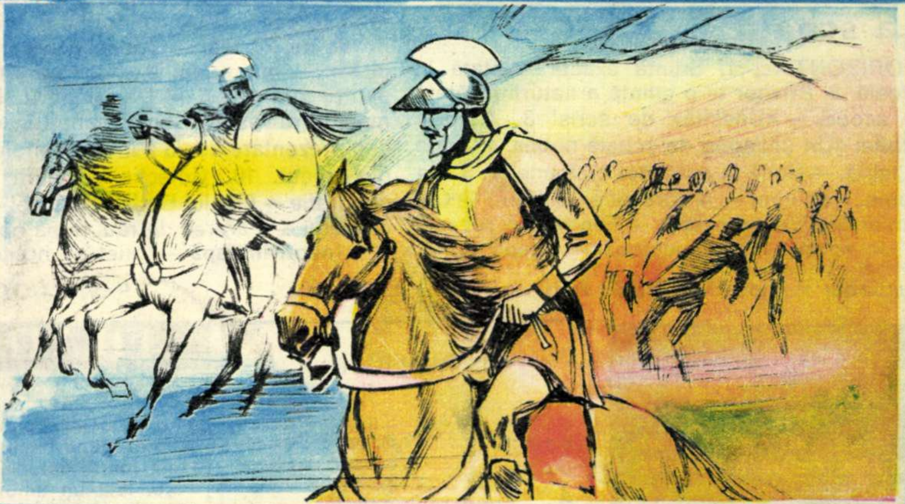

3. GRELELE CARE DE LUPTĂ, CU CARE MACEDONENII SE MÎNDREAU ATÎT SE PRĂBUȘEAU ADESEA ÎN PRĂPĂSTII.

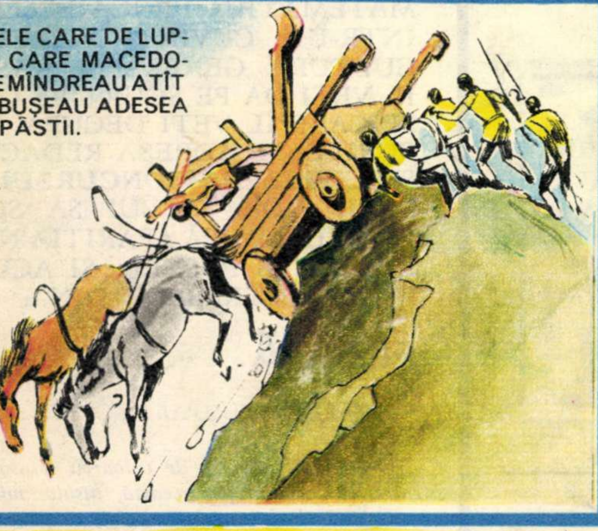

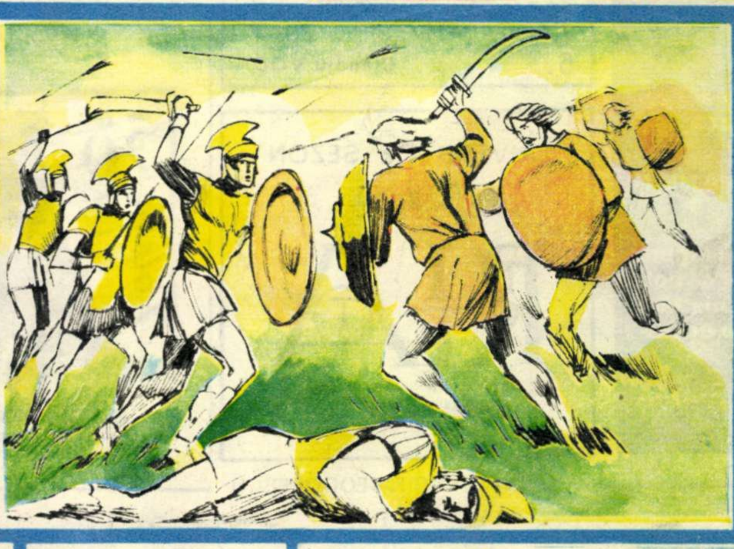

4. TOT MAI DES SE ABĂTEAU ASUPRA-LE CETELE GEȚILOR, FĂCÎND PRĂPĂD MAI MARE CA FURTUNA.

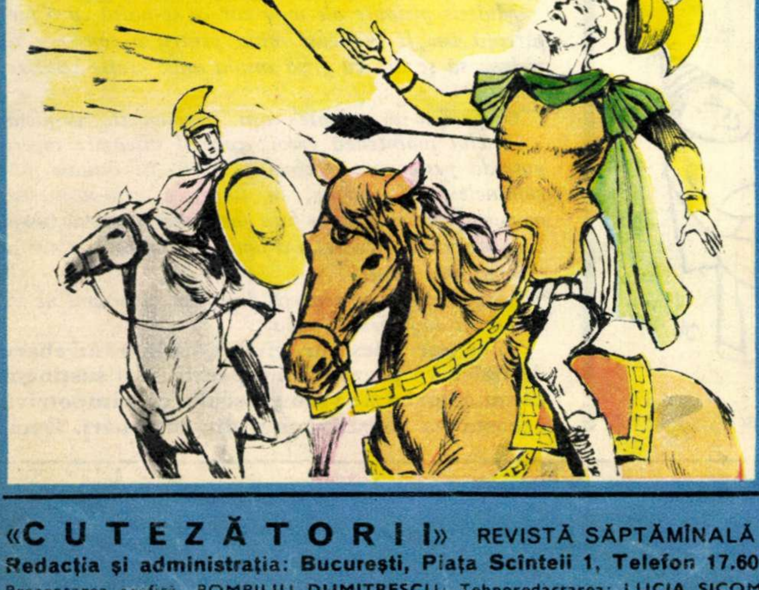

5. ÎNTR-O ASTFEL DE ÎNCĂIERARE NEAȘTEPTATĂ ÎȘI PIERDU VIAȚA BĂTRÎNUL KORIARHOS.

EL ÎȘI DĂDU SFÎRȘITUL ÎN BRAȚELE LUI LISIMAH, ȘOPTIND: «ÎNTOARCE-TE, STĂPÎNE, COMOARA CERE PREA MULTE JERTFE...»

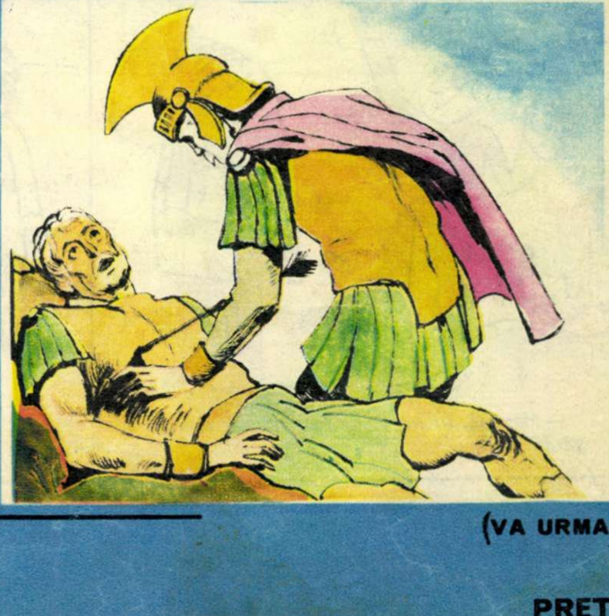

(VA URMA)

«CUTEZĂTORII» REVISTĂ SĂPTĂMÎNALĂ
Redacția și administrația: București, Piața Scînteii 1, Telefon 17.60.10
Prezentarea grafică: POMPILIU DUMITRESCU; Tehnoredactarea: LUCIA SICOMAS
TIPARUL EXECUTAT LA COMBINATUL POLIGRAFIC «CASA SCÎNTEII»

PREȚU
1 LEU